

Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης,
Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης

ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Ειδικότητα: Τέχνη δημιουργικής
γραφής

Κωδικός:24-01-14-0

ΣΑΕΚ

Ημερομηνία Έκδοσης
Σεπτέμβριος 2024

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

**Συγγραφή Οδηγού Κατάρτισης
στην Ειδικότητα:
«Τέχνη δημιουργικής γραφής»**

Συγγραφική ομάδα

Καπλάνης Τάσος Α.

Τσομπανούδης Γιώργος

Γκόρα Ελένη

**Σύμβουλος μεθοδολογίας ανάπτυξης
του οδηγού κατάρτισης**

Μπεκρή Δέσποινα σε συνεργασία με τον
Φασνάκη Κωνσταντίνο

Το περιεχόμενο του Οδηγού Κατάρτισης της ειδικότητας διαμορφώθηκε από τη συγγραφική ομάδα με βάση μεθοδολογικές προδιαγραφές και ειδικά πρότυπα που επεξεργάστηκε το ΚΑΝΕΠ-ΓΣΕΕ στο πλαίσιο της Πράξης «ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΟΔΗΓΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (ΙΕΚ)» [κωδικός ΟΠΣ (ΜΙΣ) 5069281] του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020», που υλοποιήθηκε από σύμπραξη των κοινωνικών εταίρων, και ειδικότερα από το ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ (επικεφαλής εταίρος της κοινοπραξίας), το ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, το ΙΜΕ/ΓΣΕΒΕΕ, το ΚΑΕΛΕ/ΕΣΕΕ, το ΙΝΣΕΤΕ, καθώς και από τον ΕΟΠΠΕΠ, και συγχρηματοδοτήθηκε από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ). Ο παρών Οδηγός αναπτύχθηκε με την ευθύνη του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, τα επιστημονικά στελέχη του οποίου Δέσποινα Μπεκρή και Κωνσταντίνος Φασνάκης παρακολούθησαν και υποστήριξαν τον συντονισμό του έργου σε όλες του τις φάσεις.

Περιεχόμενα

1. Πρόλογος	6
2. Εισαγωγή	7
Μέρος Α΄ – ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ	9
1. Τίτλος της ειδικότητας και ομάδα προσανατολισμού	10
1.1 Τίτλος ειδικότητας	10
1.2 Ομάδα προσανατολισμού (επαγγελματικός τομέας)	10
2. Συνοπτική περιγραφή ειδικότητας	10
2.1 Ορισμός ειδικότητας	10
2.2 Αρμοδιότητες/Καθήκοντα	10
2.3 Προοπτικές απασχόλησης στον κλάδο ή τομέα	11
3. Προϋποθέσεις εγγραφής και διάρκεια προγράμματος κατάρτισης	12
3.1 Προϋποθέσεις εγγραφής	12
3.2 Διάρκεια προγράμματος κατάρτισης	12
4. Χορηγούμενοι τίτλοι – Βεβαιώσεις – Πιστοποιητικά	12
5. Κατατάξεις τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην ειδικότητα	13
5.1 Κατάταξη στην ειδικότητα αποφοίτων άλλων ειδικοτήτων της ίδιας ομάδας προσανατολισμού	13
5.2 Κατάταξη αποφοίτων της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης στην ειδικότητα	13
6. Πιστοποίηση αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης αποφοίτων ΙΕΚ	13
7. Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων	14
8. Πιστωτικές μονάδες	15
9. Επαγγελματικά δικαιώματα	15
10. Σχετική νομοθεσία	15
11. Πρόσθετες πηγές πληροφόρησης	16
Μέρος Β΄ – ΣΚΟΠΟΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ	17
1. Σκοπός του προγράμματος κατάρτισης της ειδικότητας	18
2. Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος κατάρτισης	18
Μέρος Γ΄ – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ & ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	22
Γ1 – ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	23
1. Ωρολόγιο πρόγραμμα	23

2. Αναλυτικό περιεχόμενο προγράμματος θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης	24
2.1 ΕΞΑΜΗΝΟ Α΄	24
2.1.Α ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	24
2.1.Β ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ	26
2.1.Γ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ	27
2.1.Δ ΠΕΖΟΣ ΛΟΓΟΣ: ΔΙΗΓΗΜΑ - ΝΟΥΒΕΛΑ	28
2.1.Ε ΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ: ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΦΟΡΜΕΣ	29
2.1.ΣΤ ΑΦΗΓΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ: ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ	30
2.2 ΕΞΑΜΗΝΟ Β΄	31
2.2.Α ΠΕΖΟΣ ΛΟΓΟΣ: ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ	31
2.2.Β ΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ: ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΣΤΙΧΟΣ	33
2.2.Γ ΘΕΑΤΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ	34
2.2.Δ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΡΑΦΗΣ	35
2.2.Ε Η ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ	36
2.3 ΕΞΑΜΗΝΟ Γ΄	38
2.3.Α ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ	38
2.3.Β ΣΕΝΑΡΙΟ ΚΟΜΙΚΣ ΚΑΙ ΕΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΟΣ	39
2.3.Γ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ	40
2.3.Δ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ	41
2.3.Ε ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ	42
2.4 ΕΞΑΜΗΝΟ Δ΄	43
2.4.Α ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ - ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ	43
2.4.Β ΔΙΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΔΙΑΜΕΣΙΚΕΣ ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ	45
2.4.Γ ΣΕΝΑΡΙΟ ΓΙΑ ΒΙΝΤΕΟΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	46
2.4.Δ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΚΕΙΜΕΝΙΚΟΤΗΤΕΣ	47
2.4.Ε ΨΗΦΙΑΚΗ ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ	48
2.4.ΣΤ ΑΤΟΜΙΚΟ ΠΡΟΤΖΕΚΤ/ΠΟΡΤΦΟΛΙΟ	49
Γ2 – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	51
1. Αναγκαίος και επιθυμητός εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας	51
2. Διδακτική μεθοδολογία	51
3. Υγεία και ασφάλεια κατά τη διάρκεια της κατάρτισης	53
3.1 Βασικοί κανόνες υγείας και ασφάλειας	53
Τήρηση των βασικών κανόνων υγείας και ασφάλειας.	53
3.2 Μέσα ατομικής προστασίας	53

Μέρος Δ' – ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ	54
1. Ο θεσμός της πρακτικής άσκησης	55
2. Οδηγίες για τον/την πρακτικά ασκούμενο/η	57
2.1 Προϋποθέσεις εγγραφής στο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης	57
2.2 Δικαιώματα και υποχρεώσεις του/της πρακτικά ασκούμενου/ης/	57
2.3 Φορείς υλοποίησης πρακτικής άσκησης	58
3. Οδηγίες για τους εργοδότες που προσφέρουν θέση πρακτικής άσκησης	59
4. Ο ρόλος του/της εκπαιδευτή/τριας της πρακτικής άσκησης	61
5. Ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων της πρακτικής άσκησης	61
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Προφίλ εκπαιδευτών/τριών	70
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	76
Α. Βιβλιογραφικές αναφορές σχετικές με την ειδικότητα	76
Β. Βιβλιογραφικές αναφορές σχετικές με τη μεθοδολογία ανάπτυξης των Οδηγών Κατάρτισης	81
Γ. Σχετική εθνική νομοθεσία	82

1. Πρόλογος

Ο Οδηγός Κατάρτισης της ειδικότητας «Τέχνη δημιουργικής γραφής» αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της Πράξης «ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΟΔΗΓΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (ΙΕΚ)¹» [κωδικός ΟΠΣ (ΜΙΣ) 5069281] του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020», που υλοποιήθηκε από σύμπραξη των κοινωνικών εταίρων, και ειδικότερα από το ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ (επικεφαλής εταίρος της κοινοπραξίας), το ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, το ΙΜΕ/ΓΣΕΒΕΕ, το ΚΑΕΛΕ/ΕΣΕΕ, το ΙΝΣΕΤΕ, καθώς και από τον ΕΟΠΠΕΠ και συγχρηματοδοτήθηκε από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ).

Το έργο αυτό αποτέλεσε μια ολοκληρωμένη παρέμβαση για τη βελτίωση και ενίσχυση του θεσμού της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης σε μια περίοδο κατά την οποία, περισσότερο από ποτέ, το αίτημα της διασύνδεσής του με την αγορά εργασίας είναι επιτακτικό και επίκαιρο. Ιδιαίτερα, μετά τη μακρά περίοδο οικονομικής κρίσης και ύφεσης την οποία αντιμετώπισε η ελληνική κοινωνία αλλά και τις συνέπειες από την πανδημική κρίση Covid-19, οι αναδυόμενες προκλήσεις καθιστούν αναγκαία στοχευμένα μέτρα εκσυγχρονισμού του. Το συγκεκριμένο έργο αποτέλεσε συστηματική προσπάθεια αντιμετώπισης χρόνιων αδυναμιών του πεδίου, αναβάθμισης του επιπέδου των παρεχόμενων γνώσεων, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων, καθώς και βελτίωσης των μαθησιακών αποτελεσμάτων που απορρέουν από την επαγγελματική κατάρτιση σε συγκεκριμένες ειδικότητες.

Καθώς εμπερικλείει μια καινοτομική δέσμη αλληλοσυμπληρούμενων δράσεων, μεθόδων και πρακτικών, επιδίωξε να συμβάλει με πολλαπλασιαστικό τρόπο στην ενίσχυση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας του πεδίου της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του έργου:

- Διεξήχθη ποιοτική έρευνα με στόχο τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών και της δυναμικής που διέπει το πεδίο της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης στη χώρα μας και στον ευρωπαϊκό χώρο, με στόχο τη διαμόρφωση σχετικών προτάσεων πολιτικής.
- Αναπτύχθηκαν:
  - Επικαιροποιημένοι «Οδηγοί Κατάρτισης» για 130 ειδικότητες αρχικής κατάρτισης.
  - Αντίστοιχα Εκπαιδευτικά Εγχειρίδια, για την υποστήριξη της κατάρτισης/εκπαίδευσης των σπουδαστών.
  - Συναφείς Τράπεζες Θεμάτων για κάθε ειδικότητα.
- Το σύνολο των παραπάνω στηρίχθηκε σε ένα ενιαίο μεθοδολογικό πλαίσιο, μέσω του οποίου επιδιώχθηκε η σύνδεση της κοινωνικής εμπειρίας της εργασίας, της εκπαίδευσης και της πιστοποίησής της, λαμβάνοντας υπόψη του το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, καθώς και τις ιδιαιτερότητες του πεδίου της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης.

---

¹ Όπου αναφέρεται ο όρος «Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης» ή το αρκτικόλεξο «ΙΕΚ», νοούνται οι Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης ή το αρκτικόλεξο «Σ.Α.Ε.Κ», αντίστοιχα, παρ. 2 άρθρο 3 του ν. 5082/2024(Α'9)

- Τέλος, με γνώμονα την ενίσχυση της θετικής επενέργειας του έργου σε θεσμικό επίπεδο, αναπτύχθηκε μια μεθοδολογία ευέλικτης τακτικής περιοδικής επανεξέτασης και επικαιροποίησης των περιεχομένων των Οδηγών Κατάρτισης, των Εγχειριδίων και των Τραπεζών Θεμάτων, έτσι ώστε αυτά να βρίσκονται –κατά το δυνατόν– σε αντιστοιχία με τα νέα τεχνολογικά, οργανωσιακά, εργασιακά, περιβαλλοντικά, κοινωνικά και οικονομικά δεδομένα και τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και των εκπαιδευομένων.

2. Εισαγωγή

Στόχος του παρόντος εγχειριδίου είναι η περιγραφή των εκπαιδευτικών και λοιπών προδιαγραφών υλοποίησης ενός προγράμματος αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης στην ειδικότητα «Τέχνη δημιουργικής γραφής» και η ενημέρωση του συνόλου των συντελεστών του, λαμβάνοντας υπόψη τα περιεχόμενα των καθηκόντων και τις ιδιαιτερότητές της, καθώς και τους ισχύοντες θεσμικούς περιορισμούς στο πεδίο.

Απευθύνεται κυρίως στα στελέχη σχεδιασμού, στους/στις εκπαιδευτές/τριες των προγραμμάτων, καθώς και στους σχετικούς φορείς υλοποίησής τους – στα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης. Επιπλέον, αποτελεί ένα χρήσιμο εγχειρίδιο για τους/τις εκπαιδευόμενους/ες αλλά και για το σύνολο των υπόλοιπων δυνάμει συντελεστών ενός προγράμματος αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, ιδιαίτερα για όσους/ες συμμετέχουν στην υλοποίηση της πρακτικής άσκησης/μαθητείας.

Ο Οδηγός αυτός αποτελεί μια συστηματική βάση η οποία περιλαμβάνει σημαντικές πληροφορίες για την κατανόηση του ίδιου του πεδίου της συγκεκριμένης ειδικότητας αλλά και των απαραίτητων προϋποθέσεων για τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση ενός οποιουδήποτε προγράμματος που στοχεύει στην ποιοτική και αποτελεσματική κατάρτιση μιας ομάδας εκπαιδευομένων.

Στην κατεύθυνση αυτή, για το κάθε πρόγραμμα αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης το οποίο δύναται να υλοποιηθεί, είναι απαραίτητο να ληφθούν συστηματικά υπόψη τα εκπαιδευτικά περιεχόμενα αλλά και οι μεθοδολογικές προδιαγραφές που περιλαμβάνονται.

Ειδικότερα, ο Οδηγός Κατάρτισης αποτελείται από τέσσερα (Α' -Δ') Μέρη.

- *Το Μέρος Α' παρέχει όλες τις πληροφορίες που αφορούν την περιγραφή της ειδικότητας, τόσο ως ενεργό πεδίο εργασιακής εμπειρίας όσο και ως πεδίο υλοποίησης σχετικών προγραμμάτων αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης.*

Περιλαμβάνει την περιγραφή της ειδικότητας, των βασικών εργασιακών καθηκόντων της, των προοπτικών απασχόλησης σε αυτήν, τη σχετική νομοθεσία και τα αναγνωρισμένα επαγγελματικά της δικαιώματα, τις ισχύουσες αντιστοιχίσεις της, τις προϋποθέσεις εγγραφής και τη διάρκεια κατάρτισης των υλοποιούμενων προγραμμάτων, τις κατατάξεις εγγραφής άλλων τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην ειδικότητα, καθώς και την κατάταξη του προγράμματος στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων, συνοδευόμενα από την παράθεση προτεινόμενων πηγών πληροφόρησης για την ειδικότητα.

- Το Μέρος Β' επικεντρώνεται στον καθορισμό των ευρύτερων αλλά και των επιμέρους Ενοτήτων προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων του προγράμματος κατάρτισης.

Αναφέρεται στις δραστηριότητες που θα είναι σε θέση να επιτελέσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες μετά το πέρας της συνολικής κατάρτισής τους στη συγκεκριμένη ειδικότητα.

- Το Μέρος Γ' εστιάζεται στο περιεχόμενο και στη διάρθρωση του προγράμματος θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης, καθώς και στις εκπαιδευτικές προδιαγραφές της υλοποίησής του.

Περιλαμβάνει το ωρολόγιο πρόγραμμα, καθώς και την περίληψη, τους εκπαιδευτικούς στόχους και τις ώρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα της κάθε μαθησιακής ενότητας. Επιπλέον, αναφέρεται σε μια σειρά άλλων προδιαγραφών, όπως στον αναγκαίο εξοπλισμό, στους απαραίτητους κανόνες υγείας και ασφάλειας, στην προτεινόμενη διδακτική μεθοδολογία.

- Το Μέρος Δ' εστιάζεται στην περιγραφή του περιεχομένου, των χαρακτηριστικών και των προδιαγραφών υλοποίησης της πρακτικής άσκησης.

Περιλαμβάνεται η περιγραφή του θεσμού της πρακτικής άσκησης και παρέχονται χρήσιμες οδηγίες για τους/τις εκπαιδευόμενους/ες, τους εργοδότες και τους/τις εκπαιδευτές/τριες στον χώρο εργασίας. Στα περιεχόμενα συγκαταλέγονται, επίσης, οι ενότητες μαθησιακών αποτελεσμάτων της πρακτικής άσκησης.

Τέλος, στο παράρτημα του Οδηγού Κατάρτισης περιλαμβάνεται το προσήκον, ανά μαθησιακή ενότητα, προφίλ εκπαιδευτών.

Οι Οδηγοί Κατάρτισης ολοκληρώθηκαν σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης και ιδιαίτερα με τους κ.κ. Όλγα Καφετζοπούλου, Δημήτρη Σουλιώτη και Αθανάσιο Τσαγκατάκη. Στηρίχθηκαν σε ένα σύνολο πηγών και κειμένων αναφοράς, συμπεριλαμβανομένων των προηγούμενων Οδηγών Κατάρτισης (σπουδών) των ειδικοτήτων, καθώς και σε μια ειδικά προσαρμοσμένη Μεθοδολογία Ανάπτυξης των Οδηγών Κατάρτισης. Για τη σύνταξή τους συνεργάστηκαν οι κ.κ. Ρένα Βαρβιτσιώτη, Χρήστος Γούλας, Ελένη Θεοδωρή, Ιάκωβος Καρατράσογλου, Κωνσταντίνος Μαρκίδης, Δέσποινα Μπαμπανέλου και Παναγιώτης Νάτσης.

Μέρος Α' – ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

1. Τίτλος της ειδικότητας και ομάδα προσανατολισμού

1.1 Τίτλος ειδικότητας

«Τέχνη δημιουργικής γραφής»².

1.2 Ομάδα προσανατολισμού (επαγγελματικός τομέας)

Η ειδικότητα ανήκει στην Ομάδα Προσανατολισμού: «Εφαρμοσμένων Τεχνών και Καλλιτεχνικών Σπουδών».

2. Συνοπτική περιγραφή ειδικότητας

2.1 Ορισμός ειδικότητας

Η ειδικότητα «Τέχνη δημιουργικής γραφής» έχει ως γενικό σκοπό να καταρτίσει σπουδαστές/στρίες τόσο θεωρητικά όσο και πρακτικά στην παραγωγή πρωτότυπων κειμένων, καθώς και στην κριτική αποτίμησή τους. Τα παραγόμενα κείμενα νοούνται με τη σημειωτική σημασία του όρου, περιλαμβάνουν δηλαδή λεκτικά κείμενα, λογοτεχνικά και μη (ποιήματα, διηγήματα, θεατρικά και κινηματογραφικά σενάρια, δημοσιογραφικά άρθρα, κ.ά.), αλλά και ευρύτερες κατηγορίες «κειμένων» (λ.χ. οπτικές, ψηφιακές, πολυτροπικές αφηγήσεις).

Ο/Η απόφοιτος/η της «Τέχνης δημιουργικής γραφής» με τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις στάσεις που θα αποκτήσει παρακολουθώντας τη συγκεκριμένη ειδικότητα είναι σε θέση να παράγει ή/και να εκδίδει το δικό του/της συγγραφικό έργο ή/και να εργαστεί σε δημιουργικά περιβάλλοντα που στηρίζονται στη δημιουργία προφορικού ή/και γραπτού λόγου και την επιμέλεια κειμένων (π.χ. ΜΜΕ, διαφημιστικές εταιρείες, θεατρικές και κινηματογραφικές ομάδες, εκδοτικούς οίκους). Επιπλέον, αποκτώντας το κατάλληλο θεωρητικό υπόβαθρο και γνωρίζοντας σε πρακτικό επίπεδο τεχνικές και τις συνδεδεμένες με αυτές προεκτάσεις (γλωσσικές, αναγνωστικές, ψυχαγωγικές, ψυχοθεραπευτικές) οργανώνει και διαμορφώνει Εργαστήρια Δημιουργικής Γραφής [στο εξής: ΕΔΓΡ] στη μη τυπική και άτυπη μάθηση παιδιών, ενηλίκων και ατόμων τρίτης ηλικίας, ενώ παράλληλα μπορεί να δημιουργεί και να παράγει το δικό του/της δημιουργικό έργο είτε ατομικά είτε συλλογικά, συνεργαζόμενος/η με διάφορες επιχειρήσεις ή φορείς.

2.2 Αρμοδιότητες/Καθήκοντα

Ο/Η απόφοιτος/η της «Τέχνης δημιουργικής γραφής» ασκεί (ενδεικτικά και όχι περιοριστικά) τις παρακάτω αρμοδιότητες/καθήκοντα:

- Παράγει κείμενα λογοτεχνικού χαρακτήρα, αξιοποιώντας τις ειδολογικές συμβάσεις και τις τεχνικές της συγγραφής,

---

² ΦΕΚ Α' 193/17-9-2013

- Αναλύει και αποτιμά κριτικά κείμενα λογοτεχνίας με βάση τις υφιστάμενες θεωρίες,
- Παράγει σεναριακού χαρακτήρα κείμενα (για το θέατρο, τον κινηματογράφο, την τηλεόραση, τα κόμικς και τα βιντεοπαιχνίδια),
- Παράγει κείμενα κριτικής (που μπορεί να αφορούν όλα τα κειμενικά είδη, λογοτεχνικά και μη) για τον Τύπο, ψηφιακό και έντυπο, και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης [στο εξής: ΜΚΔ],
- Δημιουργεί κειμενικό υλικό για διαφημίσεις, αξιοποιώντας πολυμέσα και νέες τεχνολογίες,
- Επιμελείται και προετοιμάζει για έκδοση κείμενα όλων των ειδών, λογοτεχνικών και μη (εξαιρουμένων των επιστημονικών),
- Διοργανώνει και υλοποιεί ΕΔΓΡ, αναλαμβάνοντας τόσο το πρακτικό μέρος (συνεννόηση με υπεύθυνους/ες για τον χώρο υλοποίησης, προσκλήσεις, διαφήμιση κ.ο.κ.) όσο και το εκπαιδευτικό (διδακτικά σενάρια, εμπύχωση ομάδας, αυτο- και ετεροαξιολόγηση κ.ο.κ.).

2.3 Προοπτικές απασχόλησης στον κλάδο ή τομέα

Η δημιουργική γραφή είναι ένας νέος και ταχύτατα αναπτυσσόμενος κλάδος στην Ελλάδα. Ο/Η απόφοιτος/η της «Τέχνης δημιουργικής γραφής» μπορεί να εργαστεί στους κλάδους της δημιουργικής απασχόλησης, της εκπαίδευσης και της ψυχαγωγίας, ενώ ως αυτοαπασχολούμενος/η μπορεί να δραστηριοποιηθεί στον χώρο της συγγραφής.

Στο πλαίσιο μη τυπικής και άτυπης μάθησης (με τη διοργάνωση εργαστηρίων δημιουργικής γραφής ή/και εργαστηρίων δεξιοτήτων), μπορεί ενδεικτικά να απασχοληθεί σε:

- Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης (ΚΔΑΠ),
- Κέντρα Διά Βίου Μάθησης (ΚΔΒΜ),
- Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ),
- Αμειβόμενα προγράμματα δήμων, κοινοτήτων και άλλων φορέων (τοπικών συλλόγων, ιδρυμάτων, ΜΚΟ με εξειδικευμένα προφίλ, λ.χ. για άτομα με αναπηρία, μαθησιακές δυσκολίες, κακοποιημένα/εκτοπισμένα άτομα)
- Καλλιτεχνικά εργαστήρια,
- Κέντρα Απασχόλησης Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ) και Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων,
- Βιβλιοπωλεία,
- Παιδότοπους
- Ξενοδοχειακές μονάδες,
- Καταστήματα κράτησης.

Ο/Η απόφοιτος/η της «Τέχνης δημιουργικής γραφής» μπορεί επίσης να εργαστεί βοηθητικά στην παραγωγή και επιμέλεια κειμένων σε:

- Διαφημιστικές εταιρείες,
- Θεατρικές, κινηματογραφικές, τηλεοπτικές ομάδες,

- Ψηφιακά και έντυπα ΜΜΕ,
- ΜΚΔ (Facebook, Instagram, TikTok, twitter) και ιστολόγια (blog), βιντεολόγια (vlog),
- Εκδοτικούς οίκους.

3. Προϋποθέσεις εγγραφής και διάρκεια προγράμματος κατάρτισης

3.1 Προϋποθέσεις εγγραφής

Προϋπόθεση εγγραφής των ενδιαφερομένων είναι να είναι κάτοχοι απολυτήριων τίτλων, εκπαιδευτικών μονάδων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ως ακολούθως: Γενικό Λύκειο (ΓΕΛ), Επαγγελματικό Λύκειο (ΕΠΑΛ), Τεχνικό Επαγγελματικό Λύκειο (ΤΕΛ), Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο (ΕΠΛ), Τεχνικό Επαγγελματικό Εκπαιδευτήριο (ΤΕΕ) Β΄ Κύκλου σπουδών, καθώς και οι ισότιμοι προς τους προαναφερόμενους τίτλους.

Οι γενικές προϋποθέσεις εγγραφής στα ΙΕΚ ρυθμίζονται στον εκάστοτε ισχύοντα «Κανονισμό Λειτουργίας Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ)».

3.2 Διάρκεια προγράμματος κατάρτισης

Η επαγγελματική κατάρτιση στα ΙΕΚ ξεκινά κατά το χειμερινό ή το εαρινό εξάμηνο, διαρκεί κατ' ελάχιστον τέσσερα (4) εξάμηνα και δεν δύναται να υπερβαίνει τα πέντε (5) συνολικά εξάμηνα θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης σε αυτά της περιόδου πρακτικής άσκησης.

Η συνολική διάρκεια της κατάρτισης που υλοποιείται στο ΙΕΚ είναι 1.200 ώρες, ενώ της πρακτικής άσκησης είναι 960 ώρες.

4. Χορηγούμενοι τίτλοι – Βεβαιώσεις – Πιστοποιητικά

Οι απόφοιτοι των ΙΕΚ μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της κατάρτισής τους λαμβάνουν Βεβαίωση Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΒΕΚ) και μετά την επιτυχή συμμετοχή τους στις εξετάσεις πιστοποίησης αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης που διενεργεί ο ΕΟΠΠΕΠ λαμβάνουν Δίπλωμα Ειδικότητας της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου πέντε (5). Οι απόφοιτοι των ΙΕΚ οι οποίοι πέτυχαν στις εξετάσεις πιστοποίησης αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης που διενεργεί ο ΕΟΠΠΕΠ μέχρι την έκδοση του διπλώματος λαμβάνουν Βεβαίωση Πιστοποίησης Επαγγελματικής Κατάρτισης.

5. Κατατάξεις τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην ειδικότητα

5.1 Κατάταξη στην ειδικότητα αποφοίτων άλλων ειδικοτήτων της ίδιας ομάδας προσανατολισμού

Η κατάταξη της συγκεκριμένης περίπτωσης πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 25 του Ν. 4763/2020 (ΦΕΚ 254/Α΄) και του άρθρου 8 της με Αριθμ. Κ5/160259/15-12-2021 (ΦΕΚ 5837/Β΄) απόφασης του Γενικού Γραμματέα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης.

Ειδικότερα: α) Οι κάτοχοι ΒΕΚ των ΙΕΚ και του Μεταλυκειακού Έτους-Τάξης Μαθητείας δύνανται να κατατάσσονται σε συναφείς ειδικότητες των ΙΕΚ με απαλλαγή από τα μαθήματα τα οποία ήδη έχουν διδαχθεί ή κατατάσσονται σε εξάμηνο πέραν του Α΄ και σε συναφείς ειδικότητες ΙΕΚ σύμφωνα με τους Οδηγούς Κατάρτισης και ύστερα από έγκριση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Εφαρμογής Επαγγελματικής Κατάρτισης της ΓΓΕΕΚΔΒΜ & Ν. Για τον λόγο αυτόν, υποβάλλουν σχετική αίτηση στο ΙΕΚ στο οποίο επιθυμούν να φοιτήσουν από την 1η έως την 15η Σεπτεμβρίου κάθε έτους, συνοδευόμενη από έγγραφο ταυτοποίησης και τη Βεβαίωση Επαγγελματικής Κατάρτισης που κατέχουν. β) Σε περίπτωση που ο υποψήφιος κατατάσσεται σε εξάμηνο που δεν λειτουργεί την τρέχουσα περίοδο κατάρτισης, διατηρεί το δικαίωμα εγγραφής στο εξάμηνο της ειδικότητας στην οποία κατατάχθηκε.

5.2 Κατάταξη αποφοίτων της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης στην ειδικότητα

Η κατάταξη αποφοίτων της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 25 του Ν. 4763/2020 (ΦΕΚ 254/Α΄).

Ειδικότερα: α) Η κατάρτιση των αποφοίτων της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης (ΕΠΑΛ), καθώς και των κατόχων ισότιμων τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης διαρκεί σε ΙΕΚ από δύο (2) μέχρι τρία (3) εξάμηνα, συμπεριλαμβανομένης σε αυτά περιόδου πρακτικής άσκησης ή μαθητείας, εφόσον πρόκειται για τίτλο σε ειδικότητα του επαγγελματικού τομέα από τον οποίο αποφοίτησαν από το ΕΠΑΛ ή ισότιμη δομή δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης. β) Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα ΕΕΚΔΒΜ & Ν (σύμφωνα με την παρ. 18, άρθρο 34 του Ν. 4763/2020) καθορίζονται οι αντιστοιχίες ανά ειδικότητα για την εγγραφή σε ΙΕΚ από ΕΠΑΛ και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα.

6. Πιστοποίηση αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης αποφοίτων ΙΕΚ

Η διαδικασία πιστοποίησης αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης αποφοίτων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) της ειδικότητας «Τέχνη δημιουργικής γραφής» διενεργείται από τον ΕΟΠΠΕΠ σύμφωνα με το Ν.4763/20 (254 Α΄). Το εξεταστικό σύστημα καθώς και η Τράπεζα Θεμάτων δύνανται να υιοθετούν τις αρχές

του διεθνές προτύπου EN ISO/IEC 17024 ως προς την εγκυρότητα, την αξιοπιστία και την αντικειμενικότητα.

7. Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων

Το «Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων» κατατάσσει τους τίτλους σπουδών που αποκτώνται στη χώρα σε οκτώ (8) επίπεδα. Το Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης που χορηγείται στους αποφοίτους ΙΕΚ έπειτα από πιστοποίηση αντιστοιχεί στο πέμπτο (5ο) από τα οκτώ (8) επίπεδα.

Τα επίπεδα των τίτλων σπουδών που χορηγούν τα ελληνικά εκπαιδευτικά ιδρύματα και η αντιστοίχισή τους με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων είναι τα παρακάτω:

Πίνακας 1. Τύποι προσόντων

Η δράση υλοποιείται με συγχρηματοδότηση της Ε.Ε. Πρόγραμμα ERASMUS+ (Δράσεις 2018-2020 του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. για το Εθνικό Σημείο Συντονισμού του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων, EOF-NCP).

<https://www.eoppep.gr/index.php/el/qualification-certificate/national-qualification-framework>

8. Πιστωτικές μονάδες

Οι πιστωτικές μονάδες προσδιορίζονται με βάση το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πιστωτικών Μονάδων για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ECVET) από τον φορέα που έχει το νόμιμο δικαίωμα σχεδιασμού και έγκρισης των προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης. Το ECVET είναι ένα από τα ευρωπαϊκά εργαλεία που αναπτύχθηκαν για την αναγνώριση, συγκέντρωση και μεταφορά πιστωτικών μονάδων (credits) στον χώρο της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Με το σύστημα αυτό μπορούν να αξιολογηθούν και να πιστοποιηθούν οι γνώσεις, οι δεξιότητες και οι ικανότητες (μαθησιακά αποτελέσματα) που απέκτησε ένα άτομο κατά τη διάρκεια της επαγγελματικής του εκπαίδευσης και κατάρτισης, τόσο εντός των συνόρων της χώρας του όσο και σε άλλα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι πιστωτικές μονάδες για τις ειδικότητες των ΙΕΚ θα προσδιοριστούν από τους αρμόδιους φορείς όταν εκπονηθεί το εθνικό σύστημα πιστωτικών μονάδων για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

9. Επαγγελματικά δικαιώματα

Για την ειδικότητα «Τέχνη δημιουργικής γραφής» δεν έχουν καθοριστεί ακόμα τα επαγγελματικά δικαιώματα.

10. Σχετική νομοθεσία

Παρατίθεται παρακάτω το ισχύον θεσμικό πλαίσιο που αφορά τη λειτουργία των ΙΕΚ, καθώς και τις συγκεκριμένες ρυθμίσεις που αφορούν την ειδικότητα:

- *Κανονισμός Λειτουργίας Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) που υπάγονται στη Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης (ΓΓΕΕΚΔΒΜ), όπως εκάστοτε ισχύει.*
- ΦΕΚ Β΄ 4146/09-09-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. ΦΒ7/108652/Κ3. Πλαίσιο Ποιότητας Μαθητείας.
- ΦΕΚ Β΄ 3938/26-08-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ5/97484. Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.
- ΦΕΚ Α΄ 254/21-12-2020. Νόμος υπ' αριθμ. 4763/2020. Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/958 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 2018 σχετικά με τον έλεγχο αναλογικότητας πριν από τη θέσπιση νέας νομοθετικής κατοχύρωσης των επαγγελματών (ΕΕ L 173), κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας για το Ελληνογερμανικό Ίδρυμα Νεολαίας και άλλες διατάξεις.

Σε κάθε περίπτωση, ανατρέχετε στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού (<http://www.minedu.gov.gr>), καθώς και της Γενικής

Γραμματείας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης (<https://gsvetlly.minedu.gov.gr/>).

11. Πρόσθετες πηγές πληροφόρησης

- Επαγγελματικό Περίγραμμα
<https://www.eoppep.gr>

***Μέρος Β' - ΣΚΟΠΟΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΗΣ
ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ***

1. Σκοπός του προγράμματος κατάρτισης της ειδικότητας

Ο βασικός σκοπός του προγράμματος κατάρτισης της ειδικότητας είναι να προετοιμάσει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες για την επαγγελματική τους σταδιοδρομία στην ειδικότητα «Τέχνη δημιουργικής γραφής». Επιδιώκεται, μέσω της θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης αλλά και της πρακτικής άσκησης να αποκτήσουν τις αναγκαίες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες για την άσκηση της ειδικότητας «Τέχνη δημιουργικής γραφής».

2. Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος κατάρτισης

Οι γνώσεις, οι δεξιότητες και οι ικανότητες που θα αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες κατά τη διάρκεια της κατάρτισής τους οργανώνονται σε ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων που καλύπτουν το σύνολο του προγράμματος κατάρτισης της ειδικότητας.

Πιο συγκεκριμένα, για την ειδικότητα «Τέχνη δημιουργικής γραφής» διακρίνουμε τις παρακάτω ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων:

- (α) «Λογοτεχνική γραφή»,
- (β) «Σεναριακή γραφή»,
- (γ) «Επικοινωνιακός λόγος»,
- (δ) «Επιμέλεια κειμένων»,
- (ε) «Εργαστήρια δημιουργικής γραφής».

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα επιμέρους προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα ανά ενότητα, που προσδιορίζουν με σαφήνεια όσα οι εκπαιδευόμενοι/ες θα γνωρίζουν ή/και θα είναι ικανοί/ές να πράττουν, αφού ολοκληρώσουν το πρόγραμμα κατάρτισης της συγκεκριμένης ειδικότητας.

Πίνακας 2. Ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων

ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	
ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Με την ολοκλήρωση του προγράμματος κατάρτισης, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:
A. «Λογοτεχνική γραφή»	<ul style="list-style-type: none"> • Διακρίνουν τα διάφορα λογοτεχνικά γένη και είδη μεταξύ τους,

	<ul style="list-style-type: none"> • Αναγνωρίζουν τα τεχνικά, υφολογικά και ιδεολογικά χαρακτηριστικά λογοτεχνικών γενών, ειδών και ρευμάτων στην ιστορική τους εξέλιξη, • Παράγουν δημιουργικά, με βάση αυτά τα τεχνικά, υφολογικά, ιδεολογικά χαρακτηριστικά δικά τους κειμενικά προϊόντα, • Προσεγγίζουν θεωρητικά τα λογοτεχνικά κείμενα με βάση τις υφιστάμενες λογοτεχνικές θεωρητικές σχολές, • Αναπτύσσουν τη δεξιότητα κριτικής ανάγνωσης και κατανόησης των λογοτεχνικών κειμένων.
<p>Β. «Σεναριακή γραφή»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Αναγνωρίζουν τις αφηγηματικές και άλλες τεχνικές και τις ιδιαιτερότητες της γραφής για το θέατρο, τον κινηματογράφο, την τηλεόραση, τα κόμικς και τα βιντεοπαιχνίδια, • Εφαρμόζουν δημιουργικά τις τεχνικές και τις συμβάσεις της γραφής για το θέατρο, τον κινηματογράφο, την τηλεόραση, τα κόμικς και τα βιντεοπαιχνίδια στην παραγωγή δικών τους σεναριακών δοκιμών, • Συνομιλούν κριτικά με την ιστορία, τη θεωρία, τις τεχνολογίες και τις σχολές της θεατρικής, κινηματογραφικής και τηλεοπτικής γραφής, καθώς και τις αντίστοιχες στον χώρο των κόμικς και των βιντεοπαιχνιδιών, • Συγκεντρώνουν και να συνθέτουν πληροφορίες μέσα από έρευνα ποικίλων πηγών με στόχο τη συγκρότηση του δικού τους συνεκτικού σεναριακού προϊόντος.
<p>Γ. «Επικοινωνιακός λόγος»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Διακρίνουν τις διάφορες διαφημιστικές προσεγγίσεις, αξιοποιώντας τον λόγο, την εικόνα και τα ψηφιακά/διαδικτυακά (πολυ)μέσα, • Δημιουργούν διαφημιστικά κείμενα για φυλλάδια, μπροσούρες, ιστοσελίδες, ΜΚΔ, αλλά και για ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά μηνύματα, • Αναγνωρίζουν τα είδη των δημοσιογραφικών κειμένων, δηλαδή ρεπορτάζ, άρθρο γνώμης, άρθρο ανάλυσης, χρονογράφημα, επιφυλλίδα, συνέντευξη, και τα βασικά χαρακτηριστικά τους,

	<ul style="list-style-type: none"> • Παράγουν κείμενα για διαφορετικά μέσα ενημέρωσης, δηλαδή για εφημερίδες, περιοδικά, ραδιόφωνο, τηλεόραση, ΜΚΔ, ιστολόγια, βιντεολόγια, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες κάθε μέσου.
<p>Δ. « Επιμέλεια κειμένων»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Προσεγγίζουν ιστορικά την εξέλιξη της νεοελληνικής γλώσσας και τις φάσεις του γλωσσικού ζητήματος, • Διακρίνουν στα κείμενα τις διαφορετικές γλωσσικές μορφές: δημοτική, καθαρεύουσα, αρχαϊζουσα, • Φροντίζουν τα κείμενα που επιμελούνται να έχουν ενιαίο ύφος στην επίσημη γλώσσα του ελληνικού κράτους, δηλαδή τη δημοτική, και να τηρούνται παντού με συνέπεια ενιαίες αρχές, • Ελέγχουν τυπογραφικά, ορθογραφικά, εκφραστικά, συντακτικά και πραγματολογικά σφάλματα, καθώς και ασυνέπειες στην τεχνική διάταξη και την εφαρμογή του συστήματος παραπομπών, παραθεμάτων, σημειώσεων και βιβλιογραφίας, • Διορθώνουν, πάντα σε συνεννόηση με τους/τις /συντάκτες/τριες των κειμένων, τα στάδια που επισήμαναν στο στάδιο του αρχικού ελέγχου, • Παραβάλλουν, στο στάδιο της τελικής διόρθωσης, γραμμή προς γραμμή το επιμελημένο κείμενο πριν τη δημοσίευσή του, διασφαλίζοντας ότι δεν έχει εκπέσει ή αλλάξει κάτι και ότι δεν εξακολουθούν να υπάρχουν ασυνέπειες ή σφάλματα.
<p>Ε. «Εργαστήρια δημιουργικής γραφής»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Διοργανώνουν ΕΔΓΡ, ερευνώντας τον τόπο και τα χαρακτηριστικά των εκπαιδευόμενων ομάδων και συνθέτοντας το αναλυτικό πρόγραμμα με τη χρήση διάφορων εκπαιδευτικών τεχνικών, υλικών και μέσων, • Προωθούν διαφημιστικά, με αναρτήσεις στα ΜΚΔ, δελτία Τύπου στα ΜΜΕ κ.ά. τα ΕΔΓΡ με σκοπό την προσέλκυση υποψήφιων εκπαιδευόμενων, • Αξιοποιούν τις αρμόζουσες κάθε φορά τεχνικές και μεθόδους διδασκαλίας, • Αναγνωρίζουν τον ρόλο, τις υποχρεώσεις και τα όρια του/της εκπαιδευτή/τριας,

	• Αξιολογούν τα παραγόμενα κείμενα, παρέχοντας ανατροφοδότηση στους/στις συμμετέχοντες/ουσες, • Συγκροτούν έντυπες ή/και ψηφιακές αξιολογήσεις του ΕΔΓΡ, που συμπληρώνονται από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες, αποσκοπώντας, μέσα από την ανατροφοδότηση, στη βελτίωση της ποιότητας μελλοντικών ΕΔΓΡ.

***Μέρος Γ' – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ &
ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ***

Γ1 – ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

1. Ωρολόγιο πρόγραμμα

Παρατίθεται το ωρολόγιο πρόγραμμα της ειδικότητας «Τέχνη δημιουργικής γραφής», με παρουσίαση των εβδομαδιαίων ωρών θεωρίας (Θ) και εργαστηρίων (Ε), καθώς και του συνόλου (Σ) αυτών ανά μάθημα και ανά εξάμηνο:

Πίνακας 3. Ωρολόγιο πρόγραμμα

ΕΞΑΜΗΝΟ		Α			Β			Γ			Δ		
Α/Α	ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	Θ	Ε	Σ	Θ	Ε	Σ	Θ	Ε	Σ	Θ	Ε	Σ
1	Εισαγωγή στη νεοελληνική γλώσσα	2	2	4									
2	Εισαγωγή στη θεωρία της λογοτεχνίας	2		2									
3	Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας	2		2									
4	Πεζός λόγος: διήγημα – νουβέλα	2	2	4									
5	Ποιητικός λόγος: παραδοσιακές φόρμες	2	2	4									
6	Αφηγηματολογία: θεωρία και πράξη	2	2	4									
7	Πεζός λόγος: μυθιστόρημα				2	2	4						
8	Ποιητικός λόγος: ελεύθερος στίχος				2	2	4						
9	Θεατρικός λόγος				2	2	4						
10	Διοργάνωση εργαστηρίων δημιουργικής γραφής				2	2	4						
11	Η γλώσσα της διαφήμισης				2	2	4						

12	Κινηματογραφικό σενάριο							2	2	4			
13	Σενάριο κόμικς και εικαστικού μυθιστορήματος							2	2	4			
14	Δημοσιογραφικός λόγος							2	2	4			
15	Επιμέλεια κειμένων							2	2	4			
16	Ψηφιακές αφηγήσεις							2	2	4			
17	Τηλεοπτικό σενάριο – ντοκιμαντέρ										2	2	4
18	Διασκευή και διαμεσικές αφηγήσεις										2	2	4
19	Σενάριο για βιντεοπαιχνίδα											2	2
20	Μέσα κοινωνικής δικτύωσης και νέες κειμενικότητες										2	2	4
21	Ψηφιακή διόρθωση κειμένων											2	2
22	Ατομικό πρότζεκτ/πορτφόλιο											4	4
ΣΥΝΟΛΟ		12	8	20	10	10	20	10	10	20	6	14	20

2. Αναλυτικό περιεχόμενο προγράμματος θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης

2.1 ΕΞΑΜΗΝΟ Α΄

2.1.Α ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Αντικείμενο της μαθησιακής ενότητας αποτελεί η εξέταση του γλωσσικού φαινομένου στον ελληνικό χώρο τόσο στη διαχρονία όσο και στη συγχρονία του. Ειδικότερα στο πλαίσιο του μαθήματος γίνεται μια συνοπτική επισκόπηση της ιστορικής εξέλιξης της ελληνικής γλώσσας με αναφορά στους κύριους σταθμούς του γλωσσικού ζητήματος. Εξετάζεται επίσης η διάκριση των κειμένων με βάση το γένος του λόγου και το κειμενικό είδος στο οποίο ανήκουν, ενώ δίνεται έμφαση στον ρόλο που παίζει η επικοινωνιακή περίσταση στη διαμόρφωση του είδους και του ύφους κάθε κειμένου. Οι εκπαιδευόμενοι/ες εξοικειώνονται με τα διάφορα επίπεδα

γλωσσικής ανάλυσης (φωνητική, φωνολογία, μορφολογία, σύνταξη, σημασιολογία, πραγματολογία) και ενισχύεται μέσα από ασκήσεις η γλωσσική και επικοινωνιακή τους επάρκεια και ετοιμότητα στην κατανόηση και την παραγωγή γραπτού (και συμπληρωματικά προφορικού) λόγου.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Προσεγγίζουν ιστορικά την εξέλιξη της νεοελληνικής γλώσσας και τις φάσεις του γλωσσικού ζητήματος,
- Διακρίνουν στα κείμενα γλωσσικούς τύπους διαφορετικών μορφών της ελληνικής: δημοτική, καθαρεύουσα, αρχαϊζουσα,
- Αναγνωρίζουν τα διάφορα γένη του λόγου: επιχειρηματολογία, περιγραφή, αφήγηση,
- Κατηγοριοποιούν κείμενα με κριτήριο το κειμενικό τους είδος,
- Εντοπίζουν το επικοινωνιακό πλαίσιο ποικίλων κειμένων,
- Αναλύουν τη διάρθρωση και τον τρόπο οργάνωσης των κειμένων,
- Εξετάζουν τα κείμενα στα διάφορα επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης, δηλαδή φωνητική, φωνολογία, μορφολογία, σύνταξη, σημασιολογία, πραγματολογία,
- Ερμηνεύουν τα κείμενα αποκωδικοποιώντας τις πληροφορίες τους με βάση το ιστορικοκοινωνικό πλαίσιο παραγωγής τους,
- Επεξεργάζονται τα κείμενα κριτικά και αναστοχαστικά με βάση τις ιδέες και τις αξίες που πρεσβεύουν οι συντάκτες/τριές τους,
- Ακολουθούν τις κατάλληλες στρατηγικές για την παραγωγή ευρείας γκάμας δικών τους κειμένων προσαρμοσμένων κάθε φορά στον επικοινωνιακό τους στόχο,
- Συντάσσουν κείμενα με συνοχή και συνεκτικότητα,
- Προσαρμόζουν το ύφος των κειμένων τους στην εκάστοτε επικοινωνιακή περίπτωση,
- Διασκευάζουν υπάρχοντα κείμενα ως προς το ύφος, το κειμενικό είδος κτλ.,
- Αξιοποιούν έγκυρα βιβλία αναφοράς, όπως γραμματικές, λεξικά κτλ.,
- Συνειδητοποιούν ότι τα κείμενα αποτελούν μέσα όχι μόνο περιγραφής αλλά και νοηματοδότησης της πραγματικότητας

Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα

Θεωρία (2), Εργαστήριο (2), Σύνολο (4)

2.1.B ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

● **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Στο πλαίσιο της μαθησιακής αυτής ενότητας επιχειρείται η εισαγωγή των εκπαιδευόμενων στη βασική ορολογία της θεωρίας της λογοτεχνίας. Πιο συγκεκριμένα εξετάζονται η φύση και η λειτουργία της λογοτεχνίας, ο λογοτεχνικός «κανόνας» και η διαμάχη γύρω από την αναγκαιότητά του, τα κριτήρια «λογοτεχνικότητας» των κειμένων, με έμφαση στον μυθοπλαστικό τους χαρακτήρα, στην ανοίκεια/μεταφορική χρήση της γλώσσας, στο ιδιαίτερο ύφος και στην αισθητική τους αξία. Επίσης, εξετάζεται η ταξινόμηση των λογοτεχνικών έργων σε λογοτεχνικά γένη και είδη με βάση τα ιδιαίτερα μορφικά και θεματικά τους χαρακτηριστικά. Γίνεται επίσης αναφορά στον ρόλο του/της συγγραφέα και στις ιστορικές συνθήκες της συγγραφής, καθώς και στον τρόπο που ο/η κάθε αναγνώστης/στρια ερμηνεύει και ανασυγκροτεί τα λογοτεχνικά κείμενα με βάση τις δικές του/της αξιακές αρχές. Οι εκπαιδευόμενοι/ες, τέλος, μέσω λογοτεχνικών κειμένων που θα λειτουργήσουν ως παραδείγματα, εξοικειώνονται με τις βασικές μεθοδολογικές αρχές των κυριότερων σχολών λογοτεχνικής κριτικής (φορμαλισμός, δομισμός, αποδόμηση, ψυχαναλυτική κριτική, μαρξιστική κριτική, θεωρίες της πρόσληψης και αναγνωστικής ανταπόκρισης, φεμινιστική, μετα-αποικιακή και γκέι/κούιερ κριτική).

● **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Προσεγγίζουν ολόπλευρα το λογοτεχνικό φαινόμενο και όλες τις συνιστώσες του, δηλαδή τη γλώσσα, το αντικείμενο αναφοράς, τον/τη συγγραφέα, τον/την αναγνώστη/στρια,
- Εντάσσουν τα λογοτεχνικά κείμενα στο οικείο γένος και είδος τους,
- Μεταχειρίζονται με άνεση τη βασική ορολογία που χρησιμοποιείται στην ερμηνεία των λογοτεχνικών κειμένων,
- Αναγνωρίζουν τον τρόπο με τον οποίο προσεγγίζει τα λογοτεχνικά κείμενα η φορμαλιστική κριτική,
- Διαχωρίζουν τις τεχνικές ερμηνείας των λογοτεχνικών κειμένων που εφαρμόζουν ο δομισμός και η αποδόμηση,
- Περιγράφουν τις ερμηνευτικές μεθόδους της ψυχαναλυτικής κριτικής,
- Αναγνωρίζουν τον μαρξιστικό τρόπο ανάλυσης των λογοτεχνικών κειμένων,
- Εξηγούν τη θεωρία της πρόσληψης και της αναγνωστικής ανταπόκρισης,
- Επιδιώκουν τρόπους ανάλυσης των λογοτεχνικών κειμένων αντλώντας από πιο σύγχρονες κριτικές σχολές, όπως είναι η φεμινιστική, η μετα-αποικιακή και η γκέι/κούιερ κριτική,
- Εφαρμόζουν πολλαπλές αναγνώσεις λογοτεχνικών κειμένων ακολουθώντας τις αρχές και τα μεθοδολογικά εργαλεία των διάφορων σχολών λογοτεχνικής κριτικής,

- Διαμορφώνουν μια προσωπική φαρέτρα τεχνικών κατά την ανάλυση των λογοτεχνικών κειμένων,
- Επιχειρηματολογούν υπέρ ή κατά της θέσπισης των εκάστοτε λογοτεχνικών «κανόνων»,
- Συνειδητοποιούν ότι η λογοτεχνία και οι διάφορες σχολές λογοτεχνικής θεωρίας και κριτικής αναπτύχθηκαν σε συνάρτηση με το ιστορικοκοινωνικό τους περιβάλλον.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (-), Σύνολο (2)

2.1.Γ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Στο πλαίσιο της μαθησιακής αυτής ενότητας εξετάζεται η νεοελληνική λογοτεχνία και η αδρομερής περιοδολόγησή της από τις αρχές (12^{ος} αιώνας) έως και τα τέλη του 20^{ού} αιώνα, με αναφορά στις πολιτικές, ιστορικές, κοινωνικές και πολιτισμικές συνθήκες της κάθε περιόδου. Αναφέρονται τα πλέον αντιπροσωπευτικά έργα κάθε περιόδου και οι συγγραφείς τους, τα λογοτεχνικά είδη που κατεξοχήν καλλιεργήθηκαν σε κάθε περίοδο, οι λογοτεχνικές σχολές, οι τεχνοτροπίες και τα ρεύματα που αναπτύχθηκαν, σε συνάρτηση με τα ιστορικά, κοινωνικά, πολιτικά και ιδεολογικά τους συμφραζόμενα. Παράλληλα παρουσιάζονται αποσπάσματα από αντιπροσωπευτικά έργα που ανήκουν στο δημοτικό τραγούδι και στην πρώιμη νεοελληνική λογοτεχνία, με έμφαση στην κρητική λογοτεχνία της ακμής και τον νεοελληνικό διαφωτισμό, αλλά και την επτανησιακή σχολή, τη ρομαντική και νέα αθηναϊκή σχολή, στις γενιές του 1920 και του 1930, καθώς και στην πρώτη και δεύτερη μεταπολεμική γενιά, αλλά και στη λογοτεχνία της μεταπολίτευσης.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Αντιλαμβάνονται τη σημασία όρων όπως γραμματολογία, λογοτεχνική σχολή, λογοτεχνικό ρεύμα, λογοτεχνική τεχνοτροπία, λογοτεχνικός κανόνας,
- Διακρίνουν τις περιόδους και υποπεριόδους της νεοελληνικής λογοτεχνίας,
- Σκιαγραφούν τις αλλαγές που συντελούνται στο θέμα και τη μορφή των λογοτεχνικών έργων από τη μία περίοδο στην άλλη,
- Περιγράφουν τους όρους και τις αιτίες μετάβασης από τη μία περίοδο στην επόμενη με βάση εξωκειμενικούς παράγοντες,
- Αντιδιαστέλλουν τα κυρίαρχα χαρακτηριστικά του κλασικισμού και του ρομαντισμού,
- Συσχετίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά των λογοτεχνικών ρευμάτων του ρεαλισμού και του νατουραλισμού,
- Περιγράφουν τα κυρίαρχα στοιχεία του παρνασισμού,

- Εξηγούν τα κανονιστικά πρότυπα του ρεύματος του συμβολισμού,
- Διακρίνουν τα κυριότερα γνωρίσματα του υπερρεαλισμού,
- Συστηματοποιούν τις αλλαγές που έφερε ο μοντερνισμός και ο μεταμοντερνισμός στο λογοτεχνικό λόγο,
- Εντάσσουν τους/τις μείζονες συγγραφείς στην περίοδο που ανήκουν,
- Αναφέρουν έργα σταθμούς της νεοελληνικής λογοτεχνίας και τα βασικά τους χαρακτηριστικά,
- Περιγράφουν τα λογοτεχνικά είδη που κατεзоχήν καλλιεργήθηκαν σε κάθε περίοδο,
- Κωδικοποιούν τις επιδράσεις που δέχτηκε η νεοελληνική λογοτεχνία από τη λογοτεχνική παραγωγή άλλων, κυρίως ευρωπαϊκών, χωρών,
- Αξιοποιούν έγκυρα έργα αναφοράς, όπως γραμματολογίες, ανθολογίες κτλ.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (-), Σύνολο (2)

2.1.Δ ΠΕΖΟΣ ΛΟΓΟΣ: ΔΙΗΓΗΜΑ - ΝΟΥΒΕΛΑ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Αντικείμενο της μαθησιακής ενότητας αποτελούν δύο πεζά λογοτεχνικά είδη, το διήγημα και η εκτενέστερη σε μέγεθος νουβέλα. Στο πλαίσιο της ενότητας εξετάζονται τα ειδολογικά γνωρίσματα του κλασικού διηγήματος σε σχέση με αυτά της νουβέλας, καθώς και η πορεία εξέλιξης και διαμόρφωσής του μέσα στον χρόνο. Πιο συγκεκριμένα, αναλύονται οι κύριοι παράγοντες που το καθιστούν αυτόνομο λογοτεχνικό είδος, όπως η μικρή του έκταση σε σχέση με τη νουβέλα και το μυθιστόρημα, η αφηγηματική του οικονομία και η αυτοτέλεια της υπόθεσής του, η ύπαρξη κατά κανόνα ενός/μίας κεντρικού/ής ήρωα/ίδας, η συντομία της πλοκής του που ξετυλίγεται σε έναν συγκεκριμένο χωροχρόνο και στρέφεται γύρω από ένα κύριο γεγονός, η συμμετρική του δομή και η πρόκληση μιας ενιαίας και αδιαίρετης εντύπωσης στον/στην αναγνώστη/στρια. Το θεωρητικό μέρος της ενότητας περιλαμβάνει και τη μελέτη χαρακτηριστικών διηγημάτων και νουβέλων της ελληνικής ή/και της παγκόσμιας λογοτεχνίας, με παράλληλη κατάταξή τους σε διάφορα είδη με κριτήρια θεματικά (διηγήματα ηθογραφικά, ρεαλιστικά, ψυχογραφικά, κοινωνικά, πολιτικά, εφηβικά, ερωτικά κ.ά.) Στο εργαστηριακό μέρος της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι/ες ασκούνται στην παραγωγή δικών τους διηγημάτων.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Διακρίνουν τα ειδοποιά χαρακτηριστικά του διηγήματος,
- Επαληθεύουν τις διαφορές διηγήματος και νουβέλας,
- Περιγράφουν την ιστορική εξέλιξη των λογοτεχνικών ειδών του διηγήματος και της νουβέλας,

- Συνειδητοποιούν την ώθηση που έδωσαν στην καλλιέργεια του διηγήματος στην Ελλάδα οι σχετικοί λογοτεχνικοί διαγωνισμοί,
- Ονοματίζουν έργα σταθμούς και βασικούς/ές λογοτέχνες/ιδες που ασχολήθηκαν με διηγήματα και νουβέλες,
- Κατηγοριοποιούν διηγήματα και νουβέλες με κριτήρια θεματικά ή/και μορφικά,
- Σκιαγραφούν τα βασικά χαρακτηριστικά του ηθογραφικού διηγήματος που το διαφοροποιούν από τα υπόλοιπα είδη,
- Αναγνωρίζουν τον δομικό σκελετό και την τεχνοτροπία διηγημάτων και νουβέλων,
- Συγκρίνουν το παραδοσιακό διήγημα με σύγχρονες μορφές διηγήματος, όπως το μικροδιήγημα,
- Παράγουν δικά τους μικρής έκτασης διηγήματα με το προσωπικό τους ύφος,
- Συνειδητοποιούν ότι τα λογοτεχνικά είδη αποτελούν προϊόντα συγκεκριμένων ιστορικοκοινωνικών συνθηκών,
- Συμμετέχουν με επιχειρήματα στη συζήτηση σχετικά με την αναγκαιότητα της ύπαρξης της νουβέλας ως αυτόνομου λογοτεχνικού είδους.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (2), Σύνολο (4)

2.1.Ε ΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ: ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΦΟΡΜΕΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης μαθησιακής ενότητας εξετάζονται ζητήματα μετρικής της λεγόμενης παραδοσιακής στιχουργίας με παράλληλη συνεξέταση έμμετρων ποιητικών έργων σημαντικών ποιητών/τριών της νεοελληνικής λογοτεχνίας. Αντικείμενο της ενότητας αποτελούν η ορολογία που χρησιμοποιείται στην περιγραφή της παραδοσιακής στιχουργίας, οι ταξινομήσεις των στίχων της νεοελληνικής ποιητικής παραγωγής με κριτήριο το μέτρο και τον αριθμό των συλλαβών τους, τα είδη και η λειτουργία της ομοιοκαταληξίας, τα μετρικά πάθη και οι τρόποι υπέρβασής τους, καθώς και οι λεγόμενες παραδοσιακές ποιητικές φόρμες. Επίσης διερευνάται ο βαθμός στον οποίο η κανονιστικού χαρακτήρα στιχουργία λειτουργεί ανασταλτικά και δεσμεύει τη δημιουργική έμπνευση του ποιητικού υποκειμένου. Στο εργαστηριακό μέρος της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι/ες ασκούνται στη συγγραφή δικών τους ποιητικών κειμένων τηρώντας τους κανόνες της έμμετρης στιχουργίας.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Αναγνωρίζουν τη βασική ορολογία αναφορικά με την παραδοσιακή στιχουργία, δηλαδή στίχος, στροφή, μέτρο, τονισμός, ρυθμός, ομοιοκαταληξία, χασμωδία, διασκελισμός κτλ.,
- Διακρίνουν τους στίχους με κριτήριο το είδος του μέτρου, δηλαδή ίαμβος, τροχάιος, ανάπαιστος, δάκτυλος, μεσοτονικό μέτρο,
- Ξεχωρίζουν τους στίχους βάσει του αριθμού των συλλαβών τους, δηλαδή δεκαπεντασύλλαβος, οκτασύλλαβος, ενδεκασύλλαβος κτλ.,
- Περιγράφουν τα είδη της ομοιοκαταληξίας, δηλαδή ζευγαρωτή, πλεκτή, σταυρωτή, μεικτή και ελεύθερη,
- Εντοπίζουν πάθη φωνηέντων και συμφώνων, όπως έκθλιψη, αφαίρεση, κράση, συνίζηση, σύμφωνα με τις επιταγές του μέτρου,
- Ταυτοποιούν παραδοσιακές ποιητικές φόρμες, όπως δίστιχο, επίγραμμα, σονέτο, μπαλάντα, χαϊκού κτλ.,
- Απαγγέλλουν ρυθμικά έμμετρες ποιητικές συνθέσεις,
- Παράγουν δικά τους έμμετρα ποιήματα ακολουθώντας τα κανονιστικά πρότυπα της παραδοσιακής στιχουργίας,
- Πειραματίζονται με την παραγωγή έμμετρων κειμένων κατά μίμηση συγκεκριμένων στιχουργικών προτύπων ή/και ποιητών/τριών,
- Αναλογίζονται τον βαθμό στον οποίο η ποιητική φόρμα επηρεάζει το ποιητικό περιεχόμενο,
- Συνειδητοποιούν ότι οι διάφορες παραδοσιακές ποιητικές μορφές αποτελούν προϊόν της εποχής τους, με τη δική τους αυτόνομη εξέλιξη και μορφική, θεματική, ιδεολογική κτλ. Ταυτότητα.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (2), Σύνολο (4)

2.1.ΣΤ ΑΦΗΓΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ: ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Αντικείμενο της συγκεκριμένης μαθησιακής ενότητας αποτελεί η μελέτη της βασικής τυπολογίας της αφηγηματολογίας, με έμφαση στην αφηγηματική πράξη (ιστορία/μύθος, διήγηση/πλοκή, αφήγημα/κείμενο), στα αφηγηματικά επίπεδα (εξω-, ενδο- και μεταδιηγητικό), στα είδη του/της αφηγητή/τριας (ως προς τον βαθμό παρουσίας του/της στο αφήγημα, τον βαθμό συμμετοχής του/της στα δρώμενα και στο αφηγηματικό επίπεδο που ανήκει), στα «υπάρχοντα στοιχεία» (χαρακτήρες, σκηνικό, γεγονότα), στα είδη της εστίασης (μηδενική, εσωτερική, εξωτερική) και στον αφηγηματικό χρόνο σε σχέση με τον χρόνο της ιστορίας ως προς τη σειρά/τάξη, τη διάρκεια και τη συχνότητα. Παράλληλα γίνεται εφαρμογή των διδαγμάτων της θεωρίας τόσο στην ανάλυση αφηγηματικών κειμένων όσο και στη συγγραφή νέων από τους/τις εκπαιδευόμενους/ες.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Περιγράφουν τους βασικούς όρους και τις θεωρητικές αρχές και κατηγορίες της θεωρίας της αφήγησης,
- Αναγνωρίζουν τη συμβολή στην αφηγηματολογία δύο από τους μείζονες θεωρητικούς, του Αριστοτέλη και του Genette,
- Διακρίνουν τα διαφοροποιητικά στοιχεία μεταξύ της καθαρής αφήγησης, της μίμησης και του μεικτού είδους,
- Αντιλαμβάνονται τα διάφορα αφηγηματικά επίπεδα, δηλαδή ιστορία/μύθος, διήγηση/πλοκή, αφήγημα/κείμενο,
- Ξεχωρίζουν τα είδη αφηγητή/τριας ως προς τον βαθμό συμμετοχής του/της στην ιστορία: ομο-, ετερο- και αυτοδιηγητικός/ή,
- Διαφοροποιούν τον/την αφηγητή/τρια με βάση το αφηγηματικό επίπεδο στο οποίο ανήκει: εξω-, ενδο- και μεταδιηγητικός/ή αφηγητής/τρια,
- Διακρίνουν τις διαφορές μεταξύ μηδενικής, εσωτερικής και εξωτερικής εστίασης,
- Κατηγοριοποιούν την αφήγηση λόγων σε αφηγήσεις ευθύ, πλάγιου και αφηγηματοποιημένου λόγου,
- Εξηγούν τη μορφή και τη λειτουργία του εσωτερικού μονολόγου,
- Εξετάζουν τον αφηγηματικό χρόνο σε σχέση με τον χρόνο της ιστορίας ως προς τη σειρά/τάξη σε αναδρομή, προδρομή, *ab ovo*, *in medias res*, ως προς τη διάρκεια σε σκηνή, επιτάχυνση, επιβράδυνση και ως προς τη συχνότητα σε αφήγηση ενική, πολλαπλή, επαναληπτική, θαμιστική,
- Πιστοποιούν τις λειτουργίες της αφηγηματικής φωνής: αφηγηματική, σχολιαστική, οργανωτική, επικοινωνιακή, πιστοποιητική, ιδεολογική,
- Σχολιάζουν τη φύση και τη λειτουργία των χαρακτήρων και του σκηνικού της αφήγησης,
- Αναλύουν με αφηγηματικούς όρους υπάρχοντα λογοτεχνικά κείμενα,
- Παράγουν δικά τους αφηγηματικά κείμενα, εναλλάσσοντας τρόπους και τεχνικές που τους προσφέρει η θεωρία.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (2), Σύνολο (4)

2.2 ΕΞΑΜΗΝΟ Β΄

2.2.Α ΠΕΖΟΣ ΛΟΓΟΣ: ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Αντικείμενο της μαθησιακής αυτής ενότητας αποτελεί το λογοτεχνικό είδος του μυθιστορήματος. Στο πλαίσιο της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι/ες έρχονται σε επαφή με τις συνθήκες γέννησης και την πορεία εξέλιξης και διαμόρφωσης του είδους μέσα στον χρόνο, με αναφορά σε έργα-σταθμούς της παγκόσμιας μυθιστορηματικής παραγωγής. Εξετάζονται τα ειδολογικά γνωρίσματα της ευρείας αφηγηματικής φόρμας του μυθιστορήματος, που το διαφοροποιούν από άλλα είδη πεζού

αφηγηματικού λόγου, με βάση κυρίως την έκταση και το μέγεθός του, τον αριθμό και την ποικιλία των χαρακτήρων, τη συνθετότητα της/των πλοκής/ών, τη συνήθη ύπαρξη υποπλοκής/ών, την ευχέρεια στη λεπτομερή ανάπτυξη του αφηγηματικού περιβάλλοντος (χρόνος, σκηνικό κτλ.) και τη δυνατότητα λεπτομερούς σκιαγράφησης των χαρακτήρων και των κινήτρων τους. Παράλληλα, επιχειρείται αδρομερώς μια κατηγοριοποίηση του είδους με κριτήρια θεματικά ή/και τεχνοτροπικά (ενδεικτικά: αυτοβιογραφικό, επιστολικό, ιστορικό, ψυχολογικό, κοινωνικό, ρεαλιστικό μυθιστόρημα, μυθιστόρημα διάπλασης/μαθητείας κ.ά.). Στη μαθησιακή ενότητα τέλος περιλαμβάνεται και η μελέτη χαρακτηριστικών μυθιστορημάτων διαφόρων εποχών και τεχνοτροπιών της ελληνικής ή/και της παγκόσμιας λογοτεχνίας. Στο εργαστηριακό μέρος της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι/ες επιχειρούν τη συγγραφή σύντομων κριτικών δοκιμίων για μυθιστορήματα που έχουν διαβάσει και παράγουν τον ιστό της πλοκής του δικού τους μυθιστορήματος.

● Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Περιγράφουν τις συνθήκες εμφάνισης του λογοτεχνικού είδους του μυθιστορήματος,
- Παρακολουθούν την ιστορική εξέλιξη του μυθιστορήματος από την αρχαιότητα έως σήμερα,
- Ονοματίζουν έργα-σταθμούς της παγκόσμιας μυθιστορ(ηματ)ικής παραγωγής,
- Διακρίνουν τα ειδοποιά χαρακτηριστικά του μυθιστορήματος που το διαφοροποιούν από τα άλλα είδη του πεζού αφηγηματικού λόγου,
- Αναφέρουν τις βασικές αρχές του μυθιστορήματος σύμφωνα με τη θεωρία της διαλογικότητας του Μ. Μπαχτίν,
- Κατηγοριοποιούν μυθιστορήματα με κριτήριο το θέμα και την τεχνοτροπία τους,
- Αναγνωρίζουν τον δομικό σκελετό του μυθιστορήματος,
- Αποκωδικοποιούν τα βασικά δομικά σχήματα πλοκής, λ.χ. κλιμακούμενη, επεισοδιακή, παράλληλη πλοκή, υποπλοκή κτλ.,
- Εφαρμόζουν στη δομική ανάλυση μυθιστορημάτων το θεωρητικό σχήμα του Gustav Freytag, τη λεγόμενη πυραμίδα του Freytag,
- Εξηγούν τα διάφορα είδη χαρακτήρων που μπορούν να εμφανίζονται στα μυθιστορήματα, για παράδειγμα πρωταγωνιστές/στριες, δευτεραγωνιστές/στριες κ.ο.κ., αδρανείς, δυναμικοί/ές στατικοί/ές, σφαιρικοί/ές, επίπεδοι/ες, στερεοτυπικοί/ές, ατομικοί/ές, συλλογικοί/ές κτλ.,
- Διακρίνουν τους διάφορους τύπους και λειτουργίες του σκηνικού του μυθιστορήματος, δηλαδή ουδέτερο, φιλικό, ανταγωνιστικό, συμβολικό κτλ. ,
- Επιχειρούν τη δημιουργία δικών τους μυθιστορημάτων αναζητώντας το προσωπικό τους ύφος,

- Συνειδητοποιούν ότι το μυθιστόρημα, όπως και τα υπόλοιπα λογοτεχνικά είδη, αποτελεί προϊόν συγκεκριμένων ιστορικοκοινωνικών συνθηκών.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (2), Σύνολο (4)

2.2.B ΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ: ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΣΤΙΧΟΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Στο πλαίσιο της μαθησιακής αυτής ενότητας εξετάζεται η ποιητική παραγωγή σε ελευθερωμένο και ελεύθερο στίχο με παράλληλη συνεξέταση ποιητικών έργων σημαντικών ποιητών/τριών της νεοελληνικής και παγκόσμιας λογοτεχνίας. Πιο συγκεκριμένα, γίνεται διάκριση ανάμεσα στον ελευθερωμένο στίχο από τη μία, που παρουσιάζει ποικιλία ως προς το μήκος των στίχων και το είδος του μέτρου, και στον ελεύθερο στίχο από την άλλη, του οποίου το μετρικό σχήμα δεν ακολουθεί κάποια συγκεκριμένη μετρική μορφή και απελευθερώνεται από τον επαναληπτικό ρυθμό της παραδοσιακής στιχουργίας. Το πέρασμα από τη μορφική «τάξη» και την αρμονία του έμμετρου ποιήματος στο μορφικό αναπάντεχο και παράδοξο του ποιήματος σε ελεύθερο στίχο αποτυπώνει τόσο τη μετάβαση σε μοντερνιστικού χαρακτήρα ποιητικές αναζητήσεις όσο και τη μετάβαση από την απαγγελία στη σιωπηρή ανάγνωση. Στο εργαστηριακό μέρος οι εκπαιδευόμενοι/ες ασκούνται στη συγγραφή δικών τους ποιητικών κειμένων σε ελεύθερο στίχο και πειραματίζονται με τον μετασχηματισμό έμμετρων ποιητικών συνθέσεων σε συνθέσεις σε ελεύθερο στίχο και αντίστροφα.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Διακρίνουν τον έμμετρο από τον ελευθερωμένο στίχο,
- Αναγνωρίζουν τα στάδια και τη διαδικασία μετάβασης από τον έμμετρο στον ελευθερωμένο και στον ελεύθερο στίχο,
- Τοποθετούν ιστορικά την καλλιέργεια του ελεύθερου στίχου σε συγκεκριμένες σχολές και εποχές,
- Ανακαλύπτουν υλικά και τεχνικές της έμμετρης στιχουργίας σε ποιήματα γραμμένα σε ελεύθερο στίχο,
- Εκτιμούν τον εγγενή ρυθμό του ελεύθερου στίχου,
- Αναγνωρίζουν την «ποιητικότητα» του πεζόμορφου ποιήματος,
- Αναλύουν ποιητικά κείμενα σε ελεύθερο στίχο μειζόνων Ελλήνων/ίδων ποιητών/τριών,
- Πειραματίζονται με τη μεταστοιχείωση κειμένων από τον έμμετρο στον ελεύθερο στίχο και αντίστροφα,

- Παράγουν δικά τους ποιήματα σε ελεύθερο στίχο ερχόμενοι/ες σε ρήξη με τις κανονιστικές πρακτικές της παραδοσιακής στιχουργίας,
- Συμμετέχουν στη συζήτηση για το ακουστικό και γενικότερα το αισθητικό αποτέλεσμα του ελεύθερου στίχου σε σχέση με τον έμμετρο,
- Συνειδητοποιούν ότι οι ποιητικές μορφές σε ελεύθερο στίχο αποτελούν προϊόν της εποχής τους, με τη δική τους αυτόνομη εξέλιξη και θεματική,μορφική, ιδεολογική κτλ. Ταυτότητα.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (2), Σύνολο (4)

2.2.Γ ΘΕΑΤΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Αφετηρία της μαθησιακής ενότητας αποτελεί μια γενική επισκόπηση της ιστορικής εξέλιξης του θεάτρου από την αρχαιότητα έως σήμερα. Μετά την εξέταση της ιστορικής εξέλιξης του θεάτρου οι εκπαιδευόμενοι/ες κατακτούν τα βασικά στοιχεία της θεωρίας της δραματικής τέχνης ως σκηνικής αναπαράστασης ενός δραματικού κειμένου. Πιο συγκεκριμένα, παρουσιάζονται τα βασικά θεατρικά είδη (τραγωδία, κωμωδία, δράμα, μουσικό θέατρο) και οι παράμετροι, βάσει των οποίων διαφοροποιούνται μεταξύ τους, καθώς επίσης αναλύεται και ο ρόλος που επιτελεί κάθε συντελεστής στο ανέβασμα μιας θεατρικής παράστασης. Αντικείμενο της μαθησιακής ενότητας αποτελεί παράλληλα και η πραγμάτευση των συστατικών στοιχείων της δραματικής τέχνης, στοιχείων δηλαδή πλοκής, χαρακτήρων, γλώσσας, δραματικού και σκηνικού τόπου και δραματικού και σκηνικού (και παραστασιακού) χρόνου. Η εξέταση της τυπικής διάρθρωσης των θεατρικών έργων βαίνει παράλληλα με τη μελέτη των διάφορων τεχνοτροπιών που αναπτύχθηκαν στη νεότερη εποχή (από το ρεαλιστικό στο μοντέρνο θέατρο). Οι εκπαιδευόμενοι/ες στο εργαστηριακό μέρος της ενότητας προχωρούν σε συγγραφικές δοκιμές αυτόνομων πράξεων ή/και μονόπρακτων έργων και προβαίνουν σε κριτική αποτίμηση του έργου τους.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Παρακολουθούν τους βασικούς σταθμούς στην ιστορική εξέλιξη του θεάτρου από την αρχαιότητα έως σήμερα,
- Ονοματίζουν μείζονα έργα της παγκόσμιας δραματολογικής παραγωγής,
- Αναγνωρίζουν τα βασικά θεατρικά είδη και τα χαρακτηριστικά τους, δηλαδή τραγωδία, κωμωδία, δράμα, μουσικό θέατρο,
- Συστηματοποιούν τον ρόλο και τη λειτουργία των συντελεστών μιας θεατρικής παράστασης σε όλα τα επίπεδα: σκηνοθεσία, ηθοποιία, σκηνογραφία, μουσική, ενδυματολογία, χορογραφία, κινησιολογία,

- φωτισμός, λαμβάνοντας υπόψη και τη συγγραφή και την πρόσληψη του έργου από το θεατρικό κοινό,
- Αποκωδικοποιούν τα βασικά στοιχεία του θεατρικού κώδικα: πλοκή, χαρακτήρες, γλώσσα, τόπος, χρόνος,
  - Διατυπώνουν την τυπολογία των βασικών θεατρικών ηρώων/ίδων: πρωταγωνιστής/στρια, ανταγωνιστής/στρια, σύμμαχος κτλ.
  - Περιγράφουν τα δύο βασικά δραματουργικά σχήματα πλοκής: δομή των τριών ενοτήτων, που περιλαμβάνει δέση - κορύφωση - λύση, και δομή των πέντε πράξεων, που περιλαμβάνει έκθεση - κλιμάκωση - κορύφωση - αποκλιμάκωση - έκβαση/λύση,
  - Συγκρίνουν τις τεχντροπίες του ρεαλιστικού, του νατουραλιστικού, του εξπρεσιονιστικού, του επικού/μπρεχτικού και γενικότερα του μοντέρνου θεάτρου,
  - Διακρίνουν τη γραμμική από τη μη γραμμική πλοκή και την ιδιαίτερη φύση και τα χαρακτηριστικά του θεατρικού διαλόγου και μονολόγου,
  - Ξεχωρίζουν τον δραματικό από τον σκηνικό τόπο και τη λειτουργία των σκηνικών οδηγιών,
  - Περιγράφουν τις διαφορές μεταξύ δραματικού, σκηνικού και παραστασιακού χρόνου,
  - Παράγουν δικά τους δραματικά κείμενα προορισμένα για σκηνική αναπαράσταση,
  - Συνειδητοποιούν ότι το θέατρο μεταβάλλεται στη διάρκεια του χρόνου ως προϊόν του κοινωνικού και ιδεολογικού περιβάλλοντος της εποχής του,
  - Εκτιμούν τον παιδαγωγικό/διδακτικό ρόλο του θεάτρου ως φορέα κοινωνικοϊδεολογικών μηνυμάτων στο ευρύ κοινό.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (2), Σύνολο (4)

2.2.Δ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΡΑΦΗΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Στη μαθησιακή αυτή ενότητα οι εκπαιδευόμενοι/ες κατακτούν τα στάδια διοργάνωσης εργαστηρίων δημιουργικής γραφής, στο πλαίσιο των οποίων συγγραφείς ή εμπυχωτές/τριες συγκεντρώνουν άτομα που ενδιαφέρονται να ανακαλύψουν την προσωπική τους φωνή και να την αποτυπώσουν στο χαρτί, να ανταλλάξουν ιδέες, να διαβάσουν, να ασκήσουν κριτική, να ψυχαγωγηθούν και γενικά να συμμετέχουν σε ομαδικές δημιουργικές δραστηριότητες. Πιο συγκεκριμένα, οι εκπαιδευόμενοι/ες ασκούνται στον σχεδιασμό, την προώθηση και την υλοποίηση εργαστηρίων δημιουργικής γραφής με συγκεκριμένη θεματολογία, όπου πραγματοποιούνται βιωματικές δραστηριότητες και ασκήσεις, αναγνώσεις λογοτεχνικών κειμένων και συζητήσεις για γενικότερα και ειδικότερα θεωρητικά ζητήματα γραφής και ανάγνωσης. Παράλληλα, οι εκπαιδευόμενοι/ες αναπτύσσουν στρατηγικές, προκειμένου να κατευθύνουν μια ομάδα να παράγει κείμενα και να τα

αξιολογεί.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Σχεδιάζουν ένα εργαστήριο δημιουργικής γραφής,
- Λαμβάνουν υπόψη τους το πλαίσιο υλοποίησης και τα χαρακτηριστικά των υποψήφιων ενδιαφερόμενων, όπως ηλικία, μορφωτικό επίπεδο κτλ.,
- Δημιουργούν διδακτικά σενάρια,
- Προωθούν τα εργαστήρια δημιουργικής γραφής με στόχο τη μεγαλύτερη συμμετοχή υποψήφιων ενδιαφερόμενων,
- Επιλέγουν τη θεματολογία ενός εργαστηρίου,
- Θέτουν εκπαιδευτικούς στόχους και προσδοκώμενα αποτελέσματα,
- Κατανέμουν χρονικά τις σχετικές δραστηριότητες και ασκήσεις,
- Διδάσκουν στοιχεία θεωρίας,
- Προτείνουν λογοτεχνικά αποσπάσματα,
- Εμπυλώνουν την ομάδα με στόχο την παραγωγή κειμένων,
- Αξιολογούν τα παραγόμενα κείμενα με παρατηρήσεις και σχόλια,
- Προβαίνουν σε αυτοαξιολόγηση βάσει ποιοτικών και ποσοτικών κριτηρίων.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (2), Σύνολο (4)

2.2.Ε Η ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Βασικό αντικείμενο της μαθησιακής αυτής ενότητας αποτελεί η εισαγωγή των εκπαιδευόμενων στις βασικές έννοιες της διαφήμισης, της διαφημιστικής γλώσσας και των μέσων που η διαφήμιση αξιοποιεί. Πιο συγκεκριμένα, αναδεικνύεται ο ουσιαστικός ρόλος της ορθής διάρθρωσης του διαφημιστικού μηνύματος και του ορθού τρόπου χρήσης του γλωσσικού κώδικα στην ενθάρρυνση των δυνητικών καταναλωτών/τριών να προβούν στην αγορά του διαφημιζόμενου προϊόντος ή υπηρεσίας. Επίσης, αναλύονται τα βήματα και οι στρατηγικές διαφημιστικής προώθησης προϊόντων και υπηρεσιών που περιλαμβάνουν τον εντοπισμό της αγοράς-στόχου, την επιλογή του μέσου επικοινωνίας, τη σύνταξη του διαφημιστικού μηνύματος, τη διάχυσή του μέσω των κατάλληλων καναλιών επικοινωνίας και τη μέτρηση των αποτελεσμάτων. Στο εργαστηριακό μέρος οι εκπαιδευόμενοι/ες συντάσσουν τα δικά τους διαφημιστικά μηνύματα λαμβάνοντας υπόψη όλες τις παραμέτρους που έχουν διδαχθεί και αξιολογούν την πειθώ και εν γένει την αποτελεσματικότητά τους.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Αναγνωρίζουν τη διάρθρωση ενός διαφημιστικού μηνύματος σε τίτλο, κείμενο, σλόγκαν, λογότυπο και σε σχέση με το εικαστικό του περιβάλλον,
- Διακρίνουν τις βασικές παραμέτρους επιτυχίας ενός διαφημιστικού μηνύματος, δηλαδή περιεχόμενο, δομή, μορφή, πηγή-μέσο, γνώση ανταγωνισμού, σε συνάρτηση με το κοινό-στόχο και τα κανάλια μετάδοσής του, δηλαδή την τηλεόραση, το ραδιόφωνο, τα έντυπα, τις αφίσες, το διαδίκτυο,
- Ξεχωρίζουν τα είδη των διαφημίσεων με κριτήριο το πεδίο αναφοράς τους σε εμπορική, πολιτική, κοινωνική διαφήμιση κτλ.,
- Αναγνωρίζουν τη βασική «γραμματική» της γλώσσας της διαφήμισης: επανάληψη, έλλειψη, μεταφορά, υπερβολή, αντίθεση, προστακτική, ερωταπόκριση, ομοιοκαταληξία, παρήχηση, προσωποποίηση, λογοπαίγνιο, οξύμωρο, προφορικότητα στο ύφος, διακειμενικότητα, τρόπος αφήγησης,
- Αναγνωρίζουν τα πέντε διακριτά «Μ» κατά Kotler: Mission, Money, Message, Media, Measurement,
- Διακρίνουν τα βήματα της μεθόδου AIDA κατά την παραγωγή και την πρόσληψη διαφημιστικών μηνυμάτων: Attention-Προσοχή, Interest-Ενδιαφέρον, Desire-Επιθυμία, Action-Ενέργεια,
- Κατανοούν και εφαρμόζουν τη στρατηγική DAGMAN (= Defining Advertising Goals for Measured Advertising Results) και του σχήματος «Μη Γνώση - Γνώση - Κατανόηση - Πειθώ - Δράση»,
- Παράγουν πρωτότυπα διαφημιστικά μηνύματα για προϊόντα ή υπηρεσίες με στόχο την όσο το δυνατόν ισχυρότερη παρακίνηση των δεκτών/τριών των μηνυμάτων να προβούν στην αγορά και την απόκτησή τους,
- Προβαίνουν στη διαβάθμιση των δικών τους διαφημιστικών μηνυμάτων ακολουθώντας τη λογική ή τη συναισθηματική προσέγγιση του/της υποψήφιου/ας αγοραστή/στριας – ή του κατάλληλου μείγματος των δύο,
- Εκτιμούν την πληρότητα και την αποτελεσματικότητα διαφημιστικών μηνυμάτων, δικών τους ή μη, με τη μέθοδο ROI (= Relevance, Originality, Impact),
- Υπολογίζουν την επίδραση του χρησιμοποιούμενου μέσου, συμβατικού ή νέου ψηφιακού, στη διαμόρφωση του διαφημιστικού μηνύματος,
- Αντιλαμβάνονται ότι η διαφήμιση αποτελεί ένα μόνο συστατικό στοιχείο της προώθησης ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας,
- Τηρούν τους κανόνες της διαφημιστικής δεοντολογίας.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (2), Σύνολο (4)

2.3 ΕΞΑΜΗΝΟ Γ΄

2.3.A ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Κύριο αντικείμενο της μαθησιακής ενότητας είναι η εισαγωγή των εκπαιδευόμενων στις ιδιαιτερότητες της συγγραφής κινηματογραφικού σεναρίου, τόσο ως προς τη μορφοποίηση όσο και ως προς το περιεχόμενό του. Συγκεκριμένα μελετούνται ζητήματα δομής και πλοκής του κινηματογραφικού σεναρίου με εφαρμογή των βασικών δομικών μοντέλων που έχουν προταθεί από θεωρητικούς/ές του κινηματογράφου. Έμφαση δίνεται στους τρόπους κατασκευής και ανάπτυξης των χαρακτήρων και των συγκρούσεων μεταξύ τους, καθώς και στις ιδιαιτερότητες της συγγραφής του κινηματογραφικού διαλόγου, ο οποίος επιτρέπει –αν δεν επιβάλλει– κενά και αποσιωπήσεις που αναπληρώνονται από την εικόνα. Εκτός από τα παραπάνω, μελετούνται και κινηματογραφικές τεχνικές εμπλοκής των θεατών στα τεκταινόμενα επί της οθόνης και παράλληλα συνεξετάζονται και άλλες πτυχές του κινηματογραφικού προϊόντος (εικόνα, ήχος, μοντάζ) ως σύνθετης οπτικοακουστικής κατασκευής που επηρεάζουν άμεσα τον τρόπο συγγραφής του σεναρίου. Στο εργαστηριακό μέρος οι εκπαιδευόμενοι/ες επιχειρούν να συγγράψουν δικά τους σενάρια για κινηματογραφικές ταινίες μικρού μήκους και τα αξιολογούν.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Σχηματίσουν μια γενική εικόνα της εξέλιξης του κινηματογραφικού προϊόντος και των τεχνοτροπιών που καλλιεργήθηκαν κατά καιρούς,
- Μορφοποιούν ένα κινηματογραφικό σενάριο ακολουθώντας τις συμβάσεις συγγραφής και μορφοποίησης του κινηματογραφικού σεναρίου,
- Αποκωδικοποιούν το δομικό σχήμα μιας κινηματογραφικής ταινίας σε ιστορία και πλοκή ή/και υποπλοκή/ές, πράξη, σκηνή, κρίσιμο σημείο κτλ.,
- Αναγνωρίζουν τα διάφορα μοντέλα κινηματογραφικής αφήγησης, όπως είναι ενδεικτικά το τρίπρακτο μοντέλο κινηματογραφικής αφήγησης S. Field, το μοντέλο M. Hauge, το δομικό σχήμα Dancyger – Cooper, το μυθικό ταξίδι του Vogler, η δομή punch line,
- Εμβαθύνουν στα είδη των χαρακτήρων και των συγκρούσεων που αναπτύσσονται μεταξύ τους και με το περιβάλλον τους, φυσικό ή κοινωνικό: σύγκρουση εσωτερική, διαπροσωπική, κοινωνική, πολιτική κτλ.,
- Εκτιμούν τη διαφορά στην κινηματογραφική γλώσσα μεταξύ αυτού που λέγεται και αυτού που αφήνεται να υπονοηθεί,
- Αναπτύσσουν τεχνικές και εργαλεία όξυνσης του ενδιαφέροντος και της συναισθηματικής, νοητικής και αισθητικής εμπλοκής των θεατών,
- Αποκωδικοποιούν μορφές εναλλακτικής κινηματογραφικής γλώσσας,

- Αποτιμούν τεκμηριωμένα το αισθητικό αποτέλεσμα μιας κινηματογραφικής ταινίας,
- Γράφουν σύντομα και συγκροτημένα κείμενα κινηματογραφικής κριτικής με αξιοποίηση των μεθοδολογικών εργαλείων που έχουν αποκτήσει,
- Διαμορφώνουν τη δική τους προσωπική κινηματογραφική «γλώσσα» και «γραμματική»,
- Παράγουν δικά τους κινηματογραφικά σενάρια, κυρίως για ταινίες μικρού μήκους, υιοθετώντας στοιχεία από διάφορες κινηματογραφικές τεχντροπίες.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (2), Σύνολο (4)

2.3.B ΣΕΝΑΡΙΟ ΚΟΜΙΚΣ ΚΑΙ ΕΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΟΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Στο πλαίσιο της μαθησιακής αυτής ενότητας οι εκπαιδευόμενοι/ες εισάγονται στην τέχνη των κόμικς. Γίνεται μια σύντομη αναφορά στην ιστορία των κόμικς και κατόπιν μελετιούνται οι τεχνικοί όροι που χρησιμοποιούνται στον χώρο. Προσδιορίζονται τα στάδια κατασκευής των κόμικς, προκειμένου να γίνει αντιληπτό ότι το σενάριο αποτελεί μέρος μόνο της συνολικής διαδικασίας. Εξετάζεται επίσης η ειδολογική κατηγορία των εικαστικών μυθιστορημάτων (graphic novels) με σύντομη μνεία στη σχετική συζήτηση για το αν αποτελούν αυτόνομο είδος ή όχι. Οι εκπαιδευόμενοι/ες μελετούν τις συμβάσεις της γλώσσας των κόμικς και τον τρόπο με τον οποίο αυτή επηρεάζεται από τη διαπλοκή εικόνας και λόγου στο σημειωτικό τους σύστημα. Τέλος, δίνονται πληροφορίες σχετικά με την αμφίδρομη σχέση κόμικς και λογοτεχνίας, καθώς μοιράζονται πολλά από τα συστατικά τους στοιχεία, όπως πλοκή, αφηγηματικούς τρόπους, ύφος, τεχντροπία, διακειμενικότητα, αυτοαναφορικότητα κ.ά. Στο εργαστηριακό μέρος οι εκπαιδευόμενοι/ες ασκούνται στην παραγωγή δικών τους σεναρίων, λαμβάνοντας υπόψη ότι τα κόμικς αποτελούνται από λόγο και εικόνα σε συνειδητή ακολουθία και διαδοχή, με κύριο στόχο να παράγουν ενιαίο αισθητικό αποτέλεσμα.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Αναγνωρίζουν τους βασικούς σταθμούς στην ιστορική ανάπτυξη των κόμικς και των εικαστικών μυθιστορημάτων/graphic novels,
- Χρησιμοποιούν με ευχέρεια τη βασική ορολογία στον χώρο των κόμικς: καρέ/πάνελ, πλαίσιο/κάδρο, κενό, μπαλόني/σύννεφο αφήγησης, διάλογος, γραμμή κίνησης, γραμμή ταχύτητας, ονοματοποιία, πλάνο κτλ.,
- Περιγράφουν τα βασικά στάδια παραγωγής κόμικς και εικαστικών μυθιστορημάτων,

- Αναστοχάζονται πάνω στην ειδολογική κατηγορία των λεγόμενων εικαστικών μυθιστορημάτων/graphic novels με βάση την έκτασή τους, το θέμα τους, το κοινό στο οποίο απευθύνονται, τους όρους και τους χώρους στους οποίους πωλούνται, καθώς και τα παρακειμενικά τους στοιχεία, δηλαδή εξώφυλλο, πρόλογος κτλ.,
- Αναγνωρίζουν τον τρόπο με τον οποίο η διαπλοκή εικόνας και λόγου επηρεάζει τον γλωσσικό κώδικα στα κόμικς,
- Συνειδητοποιούν ότι το σενάριο αποτελεί μέρος μόνο του συνόλου, καθώς τα κόμικς ερμηνεύονται μέσα από ένα πολύπλοκο σύστημα γλωσσικών και οπτικών εικόνων, δεικτών και συμβόλων,
- Αποτιμούν τη λειτουργία του λόγου ή/και της εικόνας των κόμικς εκτιμώντας τη βαρύτητα του κάθε στοιχείου σε κάθε καρτέ/πάνελ,
- Αξιοποιούν τα βασικά δομικά σχήματα της αφήγησης και κατασκευής χαρακτήρων κατά την παραγωγή των δικών τους σεναρίων,
- Παράγουν δικά τους σενάρια για κόμικς ή διασκευάζουν υπάρχοντα λογοτεχνικά κείμενα μικρής έκτασης σε σενάρια κόμικς,
- Εξετάζουν τις πολύπλοκες, δυναμικές και συχνά αμφίδρομες σχέσεις που αναπτύσσουν τα εικαστικά μυθιστορήματα με τη λογοτεχνία,
- Συνειδητοποιούν τον δυναμικό χαρακτήρα του σημειωτικού συστήματος των κόμικς, μιας πληθυντικής, διαμεσικής, πολυτροπικής, υβριδικού χαρακτήρα αφήγησης,
- Αντιμετωπίζουν τα κόμικς και τα εικαστικά μυθιστορήματα ως τέχνη.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (2), Σύνολο (4)

2.3.Γ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Στο πλαίσιο της μαθησιακής αυτής ενότητας οι εκπαιδευόμενοι/ες εισάγονται στις αρχές, τους κανόνες και τις ιδιαιτερότητες του δημοσιογραφικού λόγου. Στη διάρκεια των μαθημάτων εμπεδώνεται η ορθή χρήση της γλώσσας σύμφωνα με τις απαιτήσεις της δημοσιογραφικής γραφής, τόσο ως προς το περιεχόμενο (αντικειμενικότητα, ακρίβεια κτλ.), όσο και ως προς το ύφος. Οι εκπαιδευόμενοι/ες αφομοιώνουν τεχνικές διάρθρωσης του δημοσιογραφικού λόγου σύμφωνα με συγκεκριμένα δομικά πρότυπα, ενώ αναλύεται και ο καθοριστικός ρόλος του τίτλου και του προλόγου στα δημοσιογραφικά κείμενα. Τέλος, εξετάζονται οι επιδράσεις που ασκούν το μέσο (ημερήσιος και περιοδικός Τύπος, τηλεόραση, ραδιόφωνο, διαδίκτυο) και το είδος τους δημοσιογραφικού κειμένου (άρθρο, ρεπορτάζ, σχόλιο κτλ.) στην τελική διαμόρφωσή του. Η παραγωγή και η αξιολόγηση κειμένων δημοσιογραφικού χαρακτήρα για κάθε τύπο ΜΜΕ (έντυπος και ηλεκτρονικός Τύπος, τηλεόραση, ραδιόφωνο) με τήρηση των κανόνων δεοντολογίας αποτελεί τέλος τον βασικό κορμό του εργαστηριακού μέρους της ενότητας.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Αναδεικνύουν δημοσιογραφικά σημαντικά ζητήματα που αφορούν την κοινωνική, πολιτική, οικονομική κτλ. ζωή,
- Αξιοποιούν μεθοδικά αρχειακό και άλλου είδους υλικό για την ολοκλήρωση της έρευνάς τους,
- Διασταυρώνουν τις πληροφορίες τους πριν τη δημοσιοποίησή τους,
- Ερμηνεύουν γεγονότα και καταστάσεις με ορθολογικό τρόπο,
- Χρησιμοποιούν τη γλώσσα έτσι ώστε να προσαρμόζουν τον λόγο τους, προφορικό ή γραπτό, στα πρότυπα και τις απαιτήσεις του δημοσιογραφικού λόγου,
- Τηρούν έναν συγκεκριμένο δομικό ιστό στον δημοσιογραφικό τους λόγο οργανωμένο βάσει των απαντήσεων στα ερωτήματα: τι; ποια/ος; πότε; πού; πώς; γιατί;,
- Διαρθρώνουν τον δημοσιογραφικό τους λόγο σύμφωνα με τα σχήματα της «αντεστραμμένης πυραμίδας», της «κανονικής πυραμίδας», της «κλεψύδρας» και του «καταλόγου»,
- Προσαρμόζουν τον λόγο και το ύφος τους ανάλογα με τις απαιτήσεις του κάθε μέσου, δηλαδή ημερήσιος και περιοδικός Τύπος, τηλεόραση, ραδιόφωνο, διαδίκτυο,
- Αναγνωρίζουν τη δυναμική και τον ρόλο του τίτλου και του προλόγου των δημοσιογραφικών κειμένων,
- Παράγουν ένα ευρύ φάσμα από δικά τους δημοσιογραφικού χαρακτήρα κείμενα, όπως ρεπορτάζ, ερευνητική δημοσιογραφία, σχόλια, άρθρα γνώμης, επιφυλλίδες, συνεντεύξεις, ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές,
- Τηρούν τις αρχές της δημοσιογραφικής δεοντολογίας: ακρίβεια, αντικειμενικότητα, αποφυγή παραπληροφόρησης ή/και λογοκλοπής κτλ.,
- Σέβονται το κοινό στο οποίο απευθύνονται αναλαμβάνοντας την ευθύνη των γραφομένων τους, αναγνωρίζοντας πως αυτά μπορούν να επηρεάσουν την κοινή γνώμη, θετικά ή αρνητικά.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (2), Σύνολο (4)

2.3.Δ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Στο πλαίσιο της μαθησιακής ενότητας πραγματοποιείται η εισαγωγή των εκπαιδευόμενων, σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο, στις μεθόδους και τεχνικές διόρθωσης και επιμέλειας κειμένων (εξαιρείται η επιστημονική επιμέλεια, για την οποία γίνεται απλώς σύντομη αναφορά). Διδάσκονται τα συμβατικά σύμβολα που χρησιμοποιούνται στη διόρθωση των κειμένων και αποσαφηνίζονται τα στάδια εργασίας, ο διακριτός ρόλος του/της γλωσσικού/ής επιμελητή/τριας και τα είδη των σφαλμάτων και αβλεψιών που καλείται να διορθώσει. Τέλος, συνοψίζονται οι

δεοντολογικοί κανόνες που οφείλει να τηρεί ο/η γλωσσικός/ή επιμελητής/τρια, σεβόμενος/η τις υφολογικές επιλογές του/της συγγραφέα και αποφεύγοντας αυθαίρετες επεμβάσεις στο αρχικό κείμενο. Στο εργαστηριακό μέρος της ενότητας οι εκπαιδευόμενοι/ες ασκούνται στη διόρθωση και επιμέλεια κειμένων.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Εφαρμόζουν ορθά τα συμβατικά σύμβολα που χρησιμοποιούνται κατά την επιμέλεια και διόρθωση των κειμένων,
- Αντιλαμβάνονται τον ρόλο του/της επιστημονικού/ής επιμελητή/τριας ενός κειμένου,
- Αναγνωρίζουν τον διακριτό ρόλο του/της απλού/ής ή γλωσσικού/ής ή τυπογραφικού/ής επιμελητή/τριας και σε σχέση με τον/την επιστημονικό/ή επιμελητή/τρια,
- Εντοπίζουν και διορθώνουν απλά σφάλματα, τυπογραφικά, ορθογραφικά και γλωσσικά, εκφραστικά, συντακτικά κτλ.,
- Ομαλοποιούν το κείμενο απαλείφοντας τις ασυνέπειες στην τεχνική διάταξη του κειμένου: γραμματοσειρά, μέγεθος στοιχείων, είσθεση, διάστιχα, κεφαλίδες, εικόνες, πίνακες κτλ.,
- Διορθώνουν αβλεψίες στην εφαρμογή του συστήματος παραπομπών, παραθεμάτων, σημειώσεων και βιβλιογραφίας,
- Ελέγχουν το κείμενο για πραγματολογικού χαρακτήρα σφάλματα σε ημερομηνίες, ονόματα κτλ.,
- Ελέγχουν το κείμενο με κριτήριο τη «νομιμότητα» του περιεχομένου του: αποφυγή λογοκλοπής και τήρηση της νομοθεσίας περί πνευματικών δικαιωμάτων,
- Αναγνωρίζουν τον ρόλο του/της διορθωτή/τριας, ο/η οποίος/α αντιπαραβάλλει το τυπογραφικό δοκίμιο με το κείμενο-πηγή ελέγχοντας τυχόν εκπτώσεις λέξεων και γραμμών, τη μορφοποίηση, τον συλλαβισμό και γενικά τυπογραφικά λάθη,
- Συνειδητοποιούν το γεγονός ότι η επιμέλεια αποτελεί απαραίτητο στάδιο στην εκδοτική διαδικασία,
- Τηρούν τους κανόνες επαγγελματικής δεοντολογίας.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (2), Σύνολο (4)

2.3.Ε ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Στην ενότητα αυτή εξετάζεται η φύση και οι λειτουργίες της ψηφιακής αφήγησης, ενός σύνθετου προϊόντος που συνδυάζει μέσα και τεχνικές της παραδοσιακής αφήγησης από τη μια και τη σύγχρονη τεχνολογία πολυμέσων από την άλλη. Οι εκπαιδευόμενοι/ες καλούνται να εφαρμόσουν όσα έχουν διδαχθεί σε προηγούμενες μαθησιακές ενότητες σχετικά με την αφήγηση σε ένα νέο ψηφιακό περιβάλλον.

Πρόκειται για εγγενώς διαμεσικές αφηγήσεις, καθώς συναρθρώνονται από κείμενο, εικόνα (κινούμενη ή μη) και ήχο και με τη συνήθως σύντομη διάρκειά τους αποτελούν φορείς μετάδοσης πληροφοριών, ιδεών και συναισθημάτων των παραγωγών τους. Το εργαστηριακό μέρος της ενότητας αφιερώνεται στην κατασκευή από τους/τις εκπαιδευόμενους/ες σύντομων ψηφιακών αφηγήσεων με τη χρήση κατάλληλων προγραμμάτων και λογισμικών (ενδεικτικά storyboardthat.com, [audacity](http://audacity.com), [photostory](http://photostory.com), [moviemaker](http://moviemaker.com), [storybird](http://storybird.com) κ.ά.).

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Αναγνωρίζουν τα ιδιαίτερα γνωρίσματα που διαφοροποιούν τις ψηφιακές από άλλου τύπου αφηγήσεις,
- Συνειδητοποιούν τις ποικίλες εφαρμογές που μπορεί να έχουν οι ψηφιακές αφηγήσεις στην εκπαίδευση, τις πωλήσεις, τα μουσεία, τις βιβλιοθήκες, την πολιτική προστασία κτλ.,
- Εφαρμόζουν τα επτά συστατικά στοιχεία, σύμφωνα με το Κέντρο Ψηφιακής Αφήγησης, Berkley, California της ψηφιακής αφήγησης και συγκεκριμένα:
  - Αντιλαμβάνονται την προοπτική του/της αφηγητή/τριας,
  - Δίνουν έμφαση σε ένα συγκεκριμένο θέμα,
  - Εμπλουτίζουν την αφήγηση με συναισθηματικό περιεχόμενο,
  - Χρησιμοποιούν τη δική τους προσωπική φωνή,
  - Επενδύουν την αφήγηση με μουσική και ηχητικά εφέ,
  - Τηρούν τους κανόνες της αφηγηματικής οικονομίας,
  - Φροντίζουν την ταχύτητα της αφηγηματικής εξέλιξης,
  - Εφαρμόζουν τα στάδια παραγωγής μιας επιτυχημένης ψηφιακής αφήγησης: συγγραφή ιστορίας, σύνταξη σεναρίου, οπτικοποίηση/εικονογραφημένο σενάριο, προσθήκη πολυμέσων, δημοσίευση/κοινοποίηση,
  - Κατασκευάζουν δικές τους, σύντομες, ψηφιακές αφηγήσεις,
  - Αξιοποιούν από το διαδίκτυο εικόνες, βίντεο και ηχητικό υλικό με σεβασμό στις διατάξεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (2), Σύνολο (4)

2.4 ΕΞΑΜΗΝΟ Δ΄

2.4.A ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ - ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Βασικός στόχος της μαθησιακής ενότητας είναι η εισαγωγή των εκπαιδευόμενων στις ιδιομορφίες της συγγραφής σεναρίων που προορίζονται για μυθοπλαστικού χαρακτήρα τηλεοπτικά προϊόντα (τηλεοπτικές σειρές) και ντοκιμαντέρ, για τα οποία

γίνεται αρχικά μια σύντομη ιστορική επισκόπηση. Ειδικότερα για τα ντοκιμαντέρ, που αποτυπώνουν πραγματική και αυθόρμητη δράση, μελετιούνται τρόποι με τους οποίους μπορούν να «σκηνοθετηθούν» (επιλογή ή απάλειψη σκηνών, γωνίες λήψης κτλ.). Στο πλαίσιο της ενότητας αναλύονται επίσης οι διαφορές στη δομή και την πλοκή των τηλεοπτικών σειρών σε σχέση με τις κινηματογραφικές ταινίες, που οφείλονται κατά κύριο λόγο στην έκταση και την επεισοδιακή διάρθρωσή τους. Παράλληλα εξετάζονται και άλλες πτυχές των τηλεοπτικών σειρών (εικόνα, ήχος, μοντάζ), ως οπτικοακουστικών προϊόντων, που επηρεάζουν άμεσα τον τρόπο συγγραφής του σεναρίου. Οι εκπαιδευόμενοι/ες μελετούν ζητήματα δομής και πλοκής, διαλόγου, χαρακτήρων και τεχνικών εμπλοκής των τηλεθεατών/τριών, ενώ στο εργαστηριακό μέρος επιχειρούν τη συγγραφή δικών τους σεναρίων.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Έχουν μια γενική εικόνα της ιστορικής εξέλιξης των τηλεταινιών, των τηλεοπτικών σειρών και των ντοκιμαντέρ,
- Εφαρμόζουν τις συμβάσεις συγγραφής και μορφοποίησης του τηλεοπτικού σεναρίου,
- Αποκωδικοποιούν το δομικό σχήμα μιας τηλεταινίας: ιστορία και πλοκή ή/και υποπλοκή/ές, πράξη, σκηνή, κρίσιμο σημείο κτλ.,
- Εφαρμόζουν μοντέλα κινηματογραφικής αφήγησης, όπως το τρίπρακτο μοντέλο S. Field, το μοντέλο M. Hauge, το δομικό σχήμα Dancyger – Cooper, το μυθικό ταξίδι του Vogler, η δομή punch line κτλ. στην τηλεοπτική αφήγηση,
- Εμβαθύνουν στα είδη των χαρακτήρων και των συγκρούσεων που αναπτύσσονται μεταξύ τους και με το περιβάλλον τους, φυσικό ή κοινωνικό, δηλαδή σύγκρουση εσωτερική, διαπροσωπική, κοινωνική, πολιτική κτλ.,
- Εκτιμούν τη διαφορά στην τηλεοπτική γλώσσα μεταξύ αυτού που λέγεται και αυτού που υπονοείται,
- Αναπτύσσουν τεχνικές και εργαλεία όξυνσης του ενδιαφέροντος και της συναισθηματικής, νοητικής και αισθητικής εμπλοκής των τηλεθεατών/τριών,
- Αποκτούν εξοικείωση με μορφές εναλλακτικής τηλεοπτικής γλώσσας,
- Αποτιμούν τεκμηριωμένα το αισθητικό αποτέλεσμα μιας τηλεοπτικής ταινίας,
- Διακρίνουν την ιδιαίτερη φύση του ντοκιμαντέρ ως καταγραφής αυθεντικής και αυθόρμητης δράσης που δεν αποτελεί προϊόν μυθοπλασίας,
- Παράγουν δικά τους τηλεοπτικά σενάρια, κυρίως για ταινίες μικρού μήκους, αξιοποιώντας στοιχεία από διάφορες τεχνοτροπίες και έχοντας διαμορφώσει τη δική τους προσωπική σεναριακή τηλεοπτική «γλώσσα».

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (2), Σύνολο (4)

2.4.B ΔΙΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΔΙΑΜΕΣΙΚΕΣ ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Στη μαθησιακή αυτή ενότητα προβλέπεται η εισαγωγή των εκπαιδευόμενων στη θεωρία της διασκευής, μιας εκτεταμένης και εκούσιας αναπροσαρμογής ενός συγκεκριμένου έργου τέχνης σε ένα νέο – στο ίδιο ή σε άλλο μέσο. Αντικείμενο της ενότητας σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο αποτελεί η πραγμάτευση του συνόλου των σταδίων και των φάσεων της διασκευαστικής μετάπλασης του αρχικού έργου, από την πρώτη επιλογή του έργου-πηγής και την εφαρμογή των κατάλληλων διασκευαστικών τεχνικών (αφαίρεση, περικοπή, συμπύκνωση, αναδιάταξη, προσθήκη, αφηγηματική επέκταση, μεταβολή ή/και αλλοίωση κτλ.) έως τη δημοσιοποίηση του νέου έργου. Οι εκπαιδευόμενοι/ες ασκούνται παράλληλα και στη διαδικασία δημιουργικής μετάπλασης έργων από ένα μέσο σε ένα άλλο (ενδεικτικά μετάπλαση ενός λογοτεχνικού κειμένου σε σενάριο κόμικς), εμπεδώνοντας τις αρχές της διακειμενικότητας και της διακαλλιτεχνικότητας.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Κατανοούν τα βήματα και τα στάδια που ακολουθούνται σε κάθε δημιουργική διασκευή ενός προϋπάρχοντος έργου,
- Συνειδητοποιούν ότι ο βαθμός ταυτοφωνίας/ετεροφωνίας του διασκευασμένου με το πρωτότυπο έργο μπορεί να ποικίλλει σε μεγάλο βαθμό: από πιστή μεταφορά έως ελεύθερη και «αιρετική» νέα εκδοχή του πρωτότυπου,
- Επιλέγουν το έργο προς διασκευή με στόχο όχι τη μίμηση ή την εμπορική επιτυχία, αλλά τις δυνατότητες δημιουργικής αναπροσαρμογής του,
- Λαμβάνουν υπόψη τα «εξωκειμενικά» δεδομένα της διασκευής, που διαμορφώνουν τη μεταπλαστική διαδικασία από την πρώτη της σύλληψη έως την περάτωσή της: προσωπικές προτιμήσεις στην επιλογή του έργου προς διασκευή, προσωπικό στιλ και ύφος, κοινό στο οποίο απευθύνονται, χωροχρονικό πλαίσιο δημιουργίας του νέου έργου,
- Εφαρμόζουν ορθά τις «υποχρεωτικές» διασκευαστικές ενέργειες: αφαίρεση, περικοπή, συμπύκνωση, αναδιάταξη κτλ.,
- Επεμβαίνουν δημιουργικά στο πρωτότυπο έργο εφαρμόζοντας μια σειρά από «μη υποχρεωτικές» διασκευαστικές τεχνικές, όπως προσθήκες, αφηγηματική επέκταση, αλλοιώσεις/μεταβολές,
- Προσαρμόζουν το ύφος τους υπηρετώντας τις εκφραστικές συμβάσεις του μέσου ή/και του είδους στο οποίο ανήκει το νέο διασκευασμένο έργο,
- Ερμηνεύουν ορθά τη φύση της διαμεσικότητας ως μεταφοράς, μετασχηματισμού και μεταγραφής ενός αρχικού έργου σε κάποιον

διαφορετικό κώδικα, π.χ. μεταφορά λογοτεχνικού έργου στον κινηματογράφο,

- Συνειδητοποιούν τις ειδικές σχέσεις ομοιότητας ή διαφοράς μεταξύ διαφορετικών μέσων έκφρασης και επικοινωνίας που συμμετέχουν από κοινού σε ένα υβριδικό/υβριδοποιημένο ανθρώπινο έργο, π.χ. διαπλοκή εικόνας και λόγου στα κόμικς,
- Εκτιμούν τη διασκευή ως μια διαδικασία προσωπικής (επαν)ερμηνείας και ανασηματοδότησης του αρχικού έργου από την πλευρά του/της διασκευαστή/στριας,
- Συνειδητοποιούν ότι το διασκευασμένο έργο δεν αποτελεί έργο δευτερεύον ή «δευτέρας κατηγορίας», αλλά έχει συχνά τη δύναμη να αλλάξει την οπτική μας απέναντι στο αρχικό έργο,
- Αποτιμούν το διασκευασμένο έργο *per se* και όχι με κριτήριο τη σχέση που διατηρεί με το πρωτότυπο έργο και τον βαθμό πιστότητάς του προς αυτό.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (2), Σύνολο (4)

2.4.Γ ΣΕΝΑΡΙΟ ΓΙΑ ΒΙΝΤΕΟΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Βασικός στόχος της μαθησιακής ενότητας είναι η άσκηση των εκπαιδευόμενων σε μια ταχέως αναπτυσσόμενη βιομηχανία, στη συγγραφή σεναρίων για βιντεοπαιχνίδια. Οι εκπαιδευόμενοι/ες μπορούν να αξιοποιήσουν τις μεθόδους και τις τεχνικές κατασκευής σεναρίων που έχουν διδαχθεί σε μαθησιακές ενότητες προηγούμενων εξαμήνων, προσαρμόζοντάς τις κατάλληλα στη φύση της υβριδικής και διαδραστικής αφήγησης των βιντεοπαιχνιδιών. Το σενάριο για βιντεοπαιχνίδια έχει ιδιαίτερες απαιτήσεις, καθώς δεν είναι ενικό ή μοναδικό, αλλά «πληθυντικό», αφού συστατικό του στοιχείο είναι η διαδραστικότητα, που εμπλέκει ενεργά τον/την παίκτη/τρια στο ξεδίπλωμά του. Οι εκπαιδευόμενοι/ες ασκούνται στη συγγραφή σεναρίων με τη μορφή «δένδρου λήψης αποφάσεων» του/της εκάστοτε παίκτη/τριας, που κινεί ουσιαστικά την όλη δράση και αφήγηση (ύπαρξη βασικής γραμμής δράσης και ταυτόχρονα εναλλακτικών γραμμών και διαδρομών). Στην εργαστηριακή αυτή ενότητα οι εκπαιδευόμενοι/ες αξιοποιούν στην κατασκευή σεναρίων ειδικά για τον σκοπό αυτό λογισμικά (ενδεικτικά Celtx, Fade In, Final Draft, WritersDuet κ.ά.).

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Αντιλαμβάνονται την κατασκευή ενός βιντεοπαιχνιδιού ως μία σύνθετη διαδικασία που απαιτεί τη συνεργασία πολλών ατόμων με διακριτό αντικείμενο εργασίας,

- Συνειδητοποιούν ότι η συγγραφή σεναρίων για βιντεοπαιχνίδια είναι εξαιρετικά απαιτητική λόγω της διαδραστικότητάς τους,
- Επιλέγουν ένα συγκεκριμένο θέμα για το σενάριο, όπως περιπέτεια, δράση, σπορ, παζλ, παιχνίδι ρόλων κτλ., που θα περιλαμβάνει τη βασική ιδέα και τον κύριο στόχο του/της ήρωα/ίδας,
- Κατασκευάζουν ένα συγκεκριμένο και ελκυστικό για τις/τους παίκτριες/τες σκηνικό στο οποίο θα κινούνται οι ήρωες/ίδες,
- Σκιαγραφούν τον/τους πρωταγωνιστικό/ούς ρόλο/ους και τις σχέσεις του/τους με τους υπόλοιπους,
- Καθορίζουν το γενικό περίγραμμα της ιστορίας σε συνεργασία με τον/την προγραμματιστή/τρια και τον/τη σχεδιαστή/στρια,
- Σχεδιάζουν προσεκτικά τους διαλόγους και το «δένδρο λήψης αποφάσεων»,
- Σχεδιάζουν το storyboard του παιχνιδιού με πληροφορίες για το κείμενο, τους διαλόγους, οπτικές ή/και ηχητικές αναφορές με τη μορφή «δένδρου λήψης αποφάσεων»,
- Παράγουν δικά τους σενάρια για βιντεοπαιχνίδια,
- Συνειδητοποιούν ότι τα βιντεοπαιχνίδια μπορούν να έχουν εξαιρετικά ισχυρή επίδραση, ιδιαίτερα σε παίκτες/τριες παιδικής και εφηβικής ηλικίας.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (0), Εργαστήριο (2), Σύνολο (2)

2.4.Δ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΚΕΙΜΕΝΙΚΟΤΗΤΕΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Στόχος της μαθησιακής ενότητας είναι η εκμάθηση από τους/τις εκπαιδευόμενους/ες των κατάλληλων στρατηγικών χρήσης των μέσων κοινωνικής δικτύωσης (facebook, twitter, instagram, blog, TikTok κ.ά.), προκειμένου να επικοινωνούν, να μοιράζονται πληροφορίες και περιεχόμενο στο διαδίκτυο, αξιοποιώντας παράλληλα κι όλο τον τεχνικό εξοπλισμό που απαιτείται, όπως εφαρμογές και εγκαταστάσεις που μετατρέπουν, επεξεργάζονται, αποθηκεύουν και μεταφέρουν διάφορους τύπους πληροφοριών σε ψηφιακή μορφή. Με εργαλείο τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης οι εκπαιδευόμενοι/ες δημιουργούν εικόνες, φωτογραφίες, βίντεο και πολυτροπικά κείμενα για να εκφράσουν μέσα από τις νέες κειμενικότητες τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους, για να σχολιάσουν την επικαιρότητα και για να αλληλεπιδράσουν με άλλους/ες χρήστες/στριες, λαμβάνοντας υπόψη και τηρώντας πάντα τους κανόνες λειτουργίας του κάθε διαφορετικού μέσου αλλά και γενικούς δεοντολογικούς κανόνες.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Χειρίζονται με άνεση τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, όπως facebook, twitter, instagram, blog, youtube, spotify κ.ά.,
- Αξιοποιούν τον τεχνικό εξοπλισμό που απαιτείται,
- Εκφράζονται μέσω νέων μορφών κειμενικότητας: ψηφιακές αφηγήσεις, βίντεο, ιστολόγια, βιντεολόγια, πολυτροπικά κείμενα,
- Χρησιμοποιούν σύμβολα και κώδικες των νέων ψηφιακών κειμενικοτήτων: emojis, υπερσυνδέσμους, συντομογραφίες κτλ.,
- Δημοσιεύουν ποιοτικό πολυτροπικό περιεχόμενο,
- Προωθούν προϊόντα και υπηρεσίες που αφορούν τη λογοτεχνία, το θέατρο, τον κινηματογράφο, τη δημοσιογραφία, τα κόμικς,
- Επικοινωνούν τηρώντας τους κανόνες λειτουργίας του κάθε διαφορετικού μέσου αλλά και γενικούς δεοντολογικούς κανόνες,
- Προσελκύουν την προσοχή του κοινού με ελκυστικά ψηφιακά κείμενα, εικόνες, βίντεο και φωτογραφίες,
- Εντοπίζουν τις διαφορές στον τρόπο επικοινωνίας μεταξύ των παραδοσιακών και ψηφιακών μέσων,
- Αναγνωρίζουν τις τάσεις και τις αλλαγές στη γλώσσα και την επικοινωνία στον ψηφιακό χώρο,
- Προσαρμόζουν τη γραπτή γλώσσα στον ψηφιακό κόσμο.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (2), Σύνολο (4)

2.4.E ΨΗΦΙΑΚΗ ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Αντικείμενο της μαθησιακής αυτής ενότητας είναι η πραγμάτευση των βασικών παραμέτρων και τεχνικών της ψηφιακής επιμέλειας και διόρθωσης κειμένων σε ηλεκτρονική μορφή, καθώς και συναφών τεχνικών και αισθητικών ζητημάτων. Στο πλαίσιο της οι εκπαιδευόμενοι/ες διδάσκονται τα τεχνικά εργαλεία που χρησιμοποιούνται στην ψηφιακή διόρθωση κειμένων, ενώ επίσης αποσαφηνίζονται τα στάδια εργασίας, οι διακριτοί ρόλοι όσων εμπλέκονται στη διαδικασία και τα είδη των σφαλμάτων και αβλεψιών που καλούνται να διορθώσουν. Η εργαστηριακή άσκηση επικεντρώνεται στη δυνατότητα εξοικείωσης με την ψηφιακή επιμέλεια ενός κειμένου με τη χρήση του κειμενογράφου Word (αναθεώρηση, ορατές αλλαγές, αποδοχή/απόρριψη αλλαγών, εισαγωγή σχολίων κτλ.) αλλά και στις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι /απλοί/ές χρήστες/τριες σε ό,τι αφορά την επεξεργασία κειμένων σε μορφή pdf.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Επιμελούνται ψηφιακά ένα κείμενο με τη χρήση του κειμενογράφου Word,

- Επιχειρούν την επιμέλεια ψηφιακών κειμένων,
- Προβληματίζονται για τις δυσκολίες που προκύπτουν από την επεξεργασία κειμένων σε μορφή pdf,
- Δίνουν λύσεις όταν δεν υπάρχει διαθέσιμο το Adobe Acrobat Pro,
- Αντιμετωπίζουν όλα τα τεχνικά ζητήματα που σχετίζονται με την ψηφιακή επεξεργασία κειμένων: εισαγωγή σχολίων, αναθεώρηση εγγράφων κτλ. ,
- Συντάσσουν ευρετήρια,
- Χειρίζονται προγράμματα έκδοσης και σχεδιασμού κειμένων: Indesign, Quarkexpress, CorelDraw κ.ά. ,
- Αναγνωρίζουν τον ρόλο και άλλων ειδικών στο σχεδιασμό, όπως λ.χ. γραφίστες/στριες,
- Συνειδητοποιούν τους λόγους που οι τρέχουσες τεχνικές συνθήκες συχνά επιβάλλουν τον παραμερισμό της αισθητικής για χάρη της ποιότητας,
- Αναγνωρίζουν τον ρόλο του/της ψηφιακού/ής διορθωτή/τριας, ο/η οποίος/α ελέγχει το ψηφιακό κείμενο για τυχόν εκπτώσεις λέξεων και γραμμών, τη μορφοποίηση, τον συλλαβισμό και γενικά τυπογραφικά λάθη,
- Συνειδητοποιούν το γεγονός ότι η ψηφιακή διόρθωση αποτελεί απαραίτητο στάδιο στην εκδοτική διαδικασία,
- Τηρούν τους κανόνες δεοντολογίας στην επιμέλεια και τη διόρθωση, σεβόμενοι/ες τις υφολογικές επιλογές του/της συγγραφέα και αποφεύγοντας αυθαίρετες επεμβάσεις στο αρχικό κείμενο.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (0), Εργαστήριο (2), Σύνολο (2)

2.4.ΣΤ ΑΤΟΜΙΚΟ ΠΡΟΤΖΕΚΤ/ΠΟΡΤΦΟΛΙΟ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Στην εργαστηριακή αυτή μαθησιακή ενότητα οι εκπαιδευόμενοι/ες δημιουργούν και προαιρετικά δημοσιεύουν, με τη συνδρομή και την καθοδήγηση του/της εκπαιδευτή/τριας, το ατομικό τους έργο και χτίζουν το προσωπικό τους πορτφόλιο, βασιζόμενοι/ες σε και επιλέγοντας από τις δουλειές που έχουν κάνει σε όλη τη διάρκεια της κατάρτισής τους. Στο πλαίσιο του εργαστηρίου οι εκπαιδευόμενοι/ες κατανοούν τις εναλλακτικές διαδρομές δημοσίευσής του έργου τους, ενώ μπορούν να πραγματοποιηθούν και οργανωμένες επισκέψεις σε επιχειρήσεις, με τις οποίες θα υπήρχε δυνατότητα συνεργασίας (λ.χ. εκδοτικούς οίκους). Αντικείμενο του εργαστηρίου δεν αποτελεί μόνο η συγγραφή ή η συγκέντρωση υλικού, αλλά η συνειδητή εκ μέρους των εκπαιδευόμενων διαμόρφωση της προσωπικής τους φωνής, του προσωπικού τους ύφους και του προσωπικού τους επαγγελματικού προφίλ, μετά από ιεράρχηση των προτιμήσεών τους και εκτίμηση των δυνατών σημείων και αδυναμιών τους.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Διακρίνουν από το ευρύ φάσμα όσων έχουν διδαχθεί τις προσωπικές τους προτιμήσεις ως προς το είδος και το ύφος των κειμένων με τα οποία επιθυμούν να ασχοληθούν,
- Εφαρμόζουν τεχνικές SWOT (= strengths-δυνατά σημεία, weaknesses-αδυναμίες, opportunities-ευκαιρίες, threats-απειλές), προκειμένου να χτίσουν το επαγγελματικό τους προφίλ,
- Αξιοποιούν τον χρόνο που τους διατίθεται ορθολογικά, προκειμένου να ολοκληρώσουν επιτυχώς τους στόχους που έχουν θέσει αρχικά, εργαζόμενοι/ες με ρεαλιστικούς ρυθμούς και σε «ρεαλιστικές» συνθήκες,
- Συνεργάζονται με τον/την εκπαιδευτή/τρια, που ασκεί κυρίως καθοδηγητικό και επικουρικό ρόλο,
- Αποτιμούν κριτικά το προσωπικό τους έργο,
- Ολοκληρώνουν ένα ή περισσότερα από τα έργα που έχουν επεξεργαστεί στη διάρκεια της εκπαίδευσής τους,
- Προωθούν μέσα από τις επιλογές τους το ατομικό τους προφίλ και έργο,
- Βρίσκουν τρόπους διάχυσης του έργου τους στην κοινωνία,
- Έχουν αυτεπίγνωση των δυνατοτήτων τους,
- Αναλαμβάνουν ένα υλοποιήσιμο έργο αντιμετωπίζοντάς το με αυτοπεποίθηση,
- Σέβονται στην πράξη τις αρχές της επαγγελματικής τους δεοντολογίας.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (0), Εργαστήριο (4), Σύνολο (4)

Γ2 – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

1. Αναγκαίος και επιθυμητός εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας

1.1 Θεωρητική κατάρτιση

Αναγκαίος εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας

- Πίνακας κιμωλίας / μαρκαδόρου,
- Βιντεοπροβολέας και επιφάνεια προβολής,
- Ηχητικό σύστημα,
- Σύστημα διαχείρισης ηλεκτρονικών μαθημάτων και διαμοιρασμού υλικού (Eclass).

Επιθυμητός εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας

- Διαδραστικός πίνακας,
- Βιβλιοθήκη με βιβλία αναφοράς.

1.2 Εργαστήρια

Αναγκαίος εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας

- Εργαστήριο Η/Υ με προγράμματα κειμενογράφου (Office) και σύνδεση στο διαδίκτυο,
- Εκτυπωτές,
- Ηχητικό σύστημα.

Επιθυμητός εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας

Λογισμικά όπως αναφέρονται ενδεικτικά στο περιεχόμενο και τους στόχους της κάθε μαθησιακής ενότητας: storyboardthat.com, audacity, photostory, moviemaker, storybird, Celtx, Fade In, Final Draft, WritersDuet, Indesign, Quarkexpress, CorelDraw.

2. Διδακτική μεθοδολογία

Στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών συναντήσεων, αξιοποιείται η συμμετοχική ή/και βιωματική διδασκαλία. Έχοντας ως σημείο εκκίνησης τις βασικές αρχές εκπαίδευσης ενηλίκων αλλά και τη σύνδεση της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης με το πραγματικό περιβάλλον εργασίας, η εκπαίδευση έχει ένα διπλό σημείο αναφοράς: την ενεργή ανταπόκριση στις μαθησιακές ανάγκες της συγκεκριμένης κάθε φορά ομάδας εκπαιδευομένων, με άξονα προσανατολισμού τις ανάγκες που προκύπτουν στο περιβάλλον εργασίας της συγκεκριμένης ειδικότητας.

Ο/Η εκπαιδευτής/τρια οργανώνει και καθοδηγεί την εκπαιδευτική πράξη, επιλύει τυχόν ανακύπτοντα προβλήματα, υποστηρίζει, ανατροφοδοτεί και ενδυναμώνει τους/τις εκπαιδευομένους/ες. Διαμεσολαβεί, διευκολύνει και ενισχύει τη διαδικασία μάθησης, σε ομαδικό και σε ατομικό επίπεδο, συνδέοντας την κατάρτιση με τον κόσμο της εργασίας.

Η συμμετοχική και βιωματική εκπαίδευση διαμορφώνει ένα δημιουργικό περιβάλλον μάθησης και ενισχύει την αλληλεπίδραση εκπαιδευτή/τριας και εκπαιδευομένων. Προσφέρει τη δυνατότητα να γίνουν αντιληπτές αλλά και να αξιοποιηθούν στην εκπαιδευτική διαδικασία οι ανάγκες, οι ιδιαιτερότητες, οι δυνατότητες, οι γνώσεις, οι δεξιότητες και οι εμπειρίες της συγκεκριμένης ομάδας των καταρτιζομένων. Προσφέρει τη δυνατότητα να γίνουν πρακτικές και ρεαλιστικές συνδέσεις με το πραγματικό περιβάλλον εργασίας της συγκεκριμένης ειδικότητας.

Ένα αλληλεπιδραστικό περιβάλλον μάθησης υποστηρίζει η χρήση σύντομων εμπλουτισμένων εισηγήσεων και η συχνή εφαρμογή συμμετοχικών εκπαιδευτικών τεχνικών και μέσων. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι η ενίσχυση της συμμετοχής των καταρτιζομένων υποβοηθείται ενεργά με την αξιοποίηση απλών τεχνικών, όπως ο καταιγισμός ιδεών, οι ερωτήσεις-απαντήσεις ή η συζήτηση, οι ατομικές ή/και ομαδικές ασκήσεις εφαρμογής ή επίλυσης προβλήματος, η προσομοίωση, η εργασία σε ομάδες, οι μελέτες περίπτωσης. Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες που αξιοποιούν τις παραπάνω ή ανάλογες εκπαιδευτικές τεχνικές αντλούν τα θέματά τους από τη θεματολογία της κάθε μαθησιακής ενότητας, καθώς και από τα σχετικά ζητήματα που συνδέονται με το πραγματικό περιβάλλον εργασίας.

Η εκπαίδευση σε συγκεκριμένες –ατομικές ή/και ομαδικές– δραστηριότητες μέσα στην τάξη και στα εργαστήρια προετοιμάζει τα μέλη της ομάδας για τη συμμετοχή τους στην πρακτική άσκηση. Η σταδιακή εξειδίκευση της γνώσης, η ανάπτυξη συγκεκριμένων δεξιοτήτων/ικανοτήτων, καθώς και η καλλιέργεια κατάλληλων στάσεων και συμπεριφορών σε ζητήματα που αφορούν την απασχόληση στην ειδικότητα προετοιμάζουν τη συγκεκριμένη κάθε φορά ομάδα εκπαιδευομένων για τα επόμενα βήματα. Το πρόγραμμα κατάρτισης συνδυάζει την απόκτηση θεωρητικών γνώσεων με την ανάπτυξη αναγκαίων πρακτικών δεξιοτήτων για την αποτελεσματική άσκηση του επαγγέλματος.

Σε ανάλογη κατεύθυνση, στο πλαίσιο της πρακτικής εφαρμογής της ειδικότητας δίνεται και η δυνατότητα ανάπτυξης διαθεματικών προγραμμάτων/σχεδίων δραστηριοτήτων («project»), με σύγχρονη εφαρμογή διαφορετικών μαθησιακών εννοιών και θεματικών. Οι συγκεκριμένες δραστηριότητες μπορούν να αναπτύσσονται σε μεγαλύτερη ή μικρότερη χρονική έκταση και να συμπεριλαμβάνουν, ενδεικτικά, επισκέψεις σε χώρους εργασίας και εγκαταστάσεις παραγωγής, συναντήσεις με έμπειρους επαγγελματίες της ειδικότητας ή ειδικούς του συγκεκριμένου παραγωγικού τομέα και κλάδου, υλοποίηση ομαδικών εργασιών με συνδυασμό διαφορετικών μαθησιακών εννοιών και υπό την καθοδήγηση ομάδας εκπαιδευτών/τριών ή ακόμη και δημιουργία ομάδων εκπαιδευομένων με στόχο την αμοιβαία άσκηση, μελέτη και αλληλοδιδασκαλία. Οι παραπάνω δραστηριότητες μπορούν να αξιοποιηθούν και αυτόνομα – ανεξάρτητα δηλαδή από την υλοποίηση ενός συνολικότερου project.

3. Υγεία και ασφάλεια κατά τη διάρκεια της κατάρτισης

Για την προστασία των καταρτιζομένων, τόσο στο πλαίσιο της αίθουσας διδασκαλίας και των εργαστηριακών χώρων στο ΙΕΚ όσο και στο πλαίσιο των επιχειρήσεων για την υλοποίηση της πρακτικής άσκησης, τηρούνται όλες οι προβλεπόμενες διατάξεις για τους κανόνες υγείας και ασφάλειας στην ειδικότητα και στο επάγγελμα αλλά και ευρύτερα όπως προβλέπονται ιδίως από:

- Τον κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων (βλ. Ν. 3850/2010), όπως ισχύει.
- Τις διατάξεις του κτιριοδομικού κανονισμού (βλ. 3046/304/89-ΦΕΚ Δ' 59/ 03-02-89), όπως ισχύει.
- Τον κανονισμό λειτουργίας των εργαστηριακών κέντρων (ΦΕΚ Β' 1318 /2015), όπως ισχύει.
- Το ΦΕΚ Β' 3938/26-08-2021, κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ5/97484 με θέμα την *Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων*, όπως ισχύει.
- Το ΦΕΚ Β' 4146/09-09-2021, κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. ΦΒ7/108652/Κ3, με θέμα το *Πλαίσιο Ποιότητας Μαθητείας*, όπως ισχύει.

Παρακάτω παρατίθενται οι βασικοί κανόνες υγείας και ασφάλειας, καθώς και ο σχετικός αναγκαίος εξοπλισμός για τις συνθήκες άσκησης της ειδικότητας:

3.1 Βασικοί κανόνες υγείας και ασφάλειας

Τήρηση των βασικών κανόνων υγείας και ασφάλειας, που περιλαμβάνουν την καταλληλότητα των κτιριακών εγκαταστάσεων και της τεχνολογικής υποδομής, την εύκολη πρόσβαση πυροσβεστικών οχημάτων και ασθενοφόρων (σε περίπτωση έκτακτων αναγκών) και την πληροφόρηση των εργαζομένων για την αντιμετώπιση τέτοιων περιστατικών, την ετοιμότητα παροχής πρώτων βοηθειών σε περίπτωση ατυχήματος, την κατάλληλη εκπαίδευση του προσωπικού για την τήρηση των κανόνων υγείας και ασφάλειας, την κατάλληλη και απλή σήμανση όλων των εργασιακών χώρων και γενικότερα την τήρηση όλων των σχετικών με την υγεία και την ασφάλεια οδηγιών της ΕΕ και των αντίστοιχων εναρμονισμένων εθνικών νομοθετικών ρυθμίσεων.

3.2 Μέσα ατομικής προστασίας

Δεν απαιτούνται ιδιαίτερα μέσα ατομικής προστασίας, καθώς δεν απαιτείται επικίνδυνος τεχνικός εργαστηριακός εξοπλισμός που απαιτεί εξειδικευμένη γνώση στον χειρισμό του.

***Μέρος Δ' – ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ***

1. Ο Θεσμός της πρακτικής άσκησης

Η πρακτική άσκηση συνδέεται άρρηκτα με τη θεωρητική κατάρτιση, αφού κατά τη διάρκειά της οι πρακτικά ασκούμενοι/ες ανακαλούν τη θεωρητική και εργαστηριακή γνώση για να την εφαρμόσουν στην πράξη και να αντεπεξέλθουν στις εργασίες που τους ανατίθενται. Καλούνται να αναλάβουν συγκεκριμένα καθήκοντα και να δώσουν λύση σε πρακτικά προβλήματα που ανακύπτουν, υπό την εποπτεία των εκπαιδευτών/τριών. Έτσι, ο θεσμός της πρακτικής άσκησης στοχεύει στην ανάπτυξη επαγγελματικών ικανοτήτων/δεξιοτήτων σχετικών με την ειδικότητα, στην ενίσχυση της επαφής με τον εργασιακό χώρο και στην προετοιμασία των εκπαιδευομένων για την παραγωγική διαδικασία – μέσω της απόκτησης εμπειριών ιδιαίτερα χρήσιμων για τη μετέπειτα επαγγελματική τους πορεία.

Αναλυτικότερα, η πρακτική άσκηση είναι υποχρεωτική για τους εκπαιδευομένους των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) και θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση για την απόκτηση Βεβαίωσης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Άρθρο 27 του Ν. 4763/2020 για το Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης).

Στη συνέχεια αναφέρονται χρήσιμες πληροφορίες για τον θεσμό της πρακτικής άσκησης, όπως περιγράφονται στη σχετική νομοθεσία,³ και που αφορούν τις βασικές προϋποθέσεις, τον τρόπο και τους όρους υλοποίησής της.

Διάρκεια πρακτικής άσκησης

Η συνολική διάρκεια της περιόδου πρακτικής άσκησης είναι εννιακόσιες εξήντα (960) ώρες. Οι ώρες πρακτικής ανά ημέρα καθορίζονται σε τέσσερις (4) έως οκτώ (8) ανάλογα με τη φύση και το αντικείμενο της ειδικότητας κατάρτισης του/της ασκούμενου/ης. Δεν επιτρέπεται η υπέρβαση του ημερήσιου ωραρίου πέραν των ωρών που ορίζονται στην ειδική σύμβαση πρακτικής άσκησης.

Η περίοδος της πρακτικής άσκησης της ειδικότητας «Τέχνη δημιουργικής γραφής» μπορεί να είναι συνεχιζόμενη ή τμηματική, ύστερα από την επιτυχή ολοκλήρωση της θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης του δεύτερου εξαμήνου και πρέπει να ολοκληρωθεί εντός είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από τη λήξη του τελευταίου εξαμήνου θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης.

Όροι υλοποίησης πρακτικής άσκησης

Η πρακτική άσκηση δύναται να πραγματοποιείται σε θέσεις που προσφέρονται από φυσικά πρόσωπα, ΝΠΔΔ, ΝΠΙ, δημόσιες υπηρεσίες, ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού και επιχειρήσεις. Εξαιρούνται οι φορείς:

- α) Προσωρινής απασχόλησης,
- β) Τα νυχτερινά κέντρα,

---

³ ΦΕΚ Β΄ 3938/26-08-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ5/97484. Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

γ) Παροχής καθαριότητας και φύλαξης,

δ) Τα πρακτορεία τυχερών παιχνιδιών

ε) Κάθε επιχείρηση στην οποία δεν είναι εφικτός ο έλεγχος της εκπαίδευσης από τον αρμόδιο φορέα.

Ο/Η εκπαιδευόμενος/η ΙΕΚ, προκειμένου να πραγματοποιήσει πρακτική άσκηση, υπογράφει ειδική σύμβαση πρακτικής άσκησης με τον εργοδότη, η οποία θεωρείται από το ΙΕΚ φοίτησης. Η ειδική σύμβαση πρακτικής άσκησης δεν συνιστά σύμβαση εξαρτημένης εργασίας.

Βασικός συντελεστής για την επιτυχή υλοποίηση της πρακτικής άσκησης είναι και ο/η εκπαιδευτής/τρια της επιχείρησης ή υπηρεσίας ο/η οποίος/α αναλαμβάνει την παρακολούθηση και υποστήριξη των ασκούμενων. Σε αυτή την κατεύθυνση, ο/η εργοδότης/τρια ορίζει έμπειρο στέλεχος συναφούς επαγγελματικής ειδικότητας με τον/την πρακτικά ασκούμενο/η ως «Εκπαιδευτή στον χώρο εργασίας», ο/η οποίος/α αναλαμβάνει την αποτελεσματική υλοποίηση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στον χώρο εργασίας και την παρακολούθηση της προόδου του/της πρακτικά ασκούμενου/ης.

Η παρακολούθηση της προόδου του/της πρακτικά ασκούμενου/ης γίνεται μέσω του βιβλίου πρακτικής άσκησης. Αναλυτικότερα, σε αυτό καταγράφει ο/η ίδιος/α πρακτικά ασκούμενος/η κατά εβδομάδα τις εργασίες με τις οποίες ασχολήθηκε και περιγράφει συνοπτικά τα καθήκοντα που του/της ανατέθηκαν στον χώρο πραγματοποίησης της πρακτικής άσκησης. Κάθε εβδομαδιαία καταχώριση ελέγχεται και υπογράφεται από τον εκπαιδευτή στον χώρο εργασίας.

2. Οδηγίες για τον/την πρακτικά ασκούμενο/η

2.1 Προϋποθέσεις εγγραφής στο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης

Η πρακτική άσκηση είναι υποχρεωτική για τους/τις εκπαιδευόμενους/ες των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης και θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση για την απόκτηση Βεβαίωσης Επαγγελματικής Κατάρτισης.

Για την έναρξη της πρακτικής άσκησης στην ειδικότητα «Τέχνη δημιουργικής γραφής», οι εκπαιδευόμενοι/ες πρέπει να έχουν συμπληρώσει το δεύτερο εξάμηνο φοίτησης στα ΙΕΚ. Στην περίπτωση αυτή, μπορούν πια να τοποθετηθούν σε θέση πρακτικής της ειδικότητάς τους.

2.2 Δικαιώματα και υποχρεώσεις του/της πρακτικά ασκούμενου/ης/

Βασική προϋπόθεση για την επιτυχή υλοποίηση ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης είναι η γνώση και η εφαρμογή των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων κάθε εμπλεκόμενου μέλους όπως ορίζονται στην εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία⁴. Στη συνέχεια παρατίθενται κάποια δικαιώματα και υποχρεώσεις των πρακτικά ασκούμενων.

Δικαιώματα πρακτικά ασκούμενων

- Τμηματική ή συνεχόμενη υλοποίηση της πρακτικής άσκησης,
- Δυνατότητα αποζημίωσης η οποία ορίζεται στο 80% του νόμιμου, νομοθετημένου, κατώτατου ορίου του ημερομίσθιου του ανειδίκευτου εργάτη ή όπως αυτό διαμορφώνεται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ή αναλογικά εάν η ημερήσια διάρκεια της πρακτικής είναι μικρότερη των οκτώ (8) ωρών. Η αποζημίωση καταβάλλεται στον/στην πρακτικά ασκούμενο/η μετά την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης. Σε περίπτωση μη δυνατότητας χρηματοδότησης της αποζημίωσης της πρακτικής άσκησης, δεν υφίσταται η υποχρέωση αποζημίωσής της, παρά μόνο η υποχρέωση του εργοδότη να αποδίδει τις προβλεπόμενες ασφαλιστικές εισφορές,
- Υπαγωγή στην ασφάλιση του e-ΕΦΚΑ (πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ) για τον κλάδο του ατυχήματος. Για την ασφάλισή του/της, καταβάλλονται οι προβλεπόμενες από την παρ. 1 του άρθρου 10 του Ν. 2217/1994 (Α' 83) ασφαλιστικές εισφορές, οι οποίες βαρύνουν το φυσικό ή νομικό πρόσωπο (εργοδότης) στο οποίο υλοποιείται η πρακτική άσκηση,
- Δικαίωμα αναφοράς στο ΙΕΚ της μη τήρησης των όρων πρακτικής άσκησης,
- Δικαίωμα διακοπής πρακτικής άσκησης βάσει τεκμηρίωσης και σχετική δήλωση στο ΙΕΚ εποπτείας,
- Αλλαγή εργοδότη, εφόσον συντρέχει τεκμηριωμένος σοβαρότατος λόγος,

---

⁴ ΦΕΚ Β' 3938/26-08-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ5/97484. Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

- Οι πρακτικά ασκούμενοι/ες δεν απασχολούνται την Κυριακή και τις επίσημες αργίες.

Υποχρεώσεις πρακτικά ασκούμενων

- Τήρηση του ημερήσιου ωραρίου πρακτικής άσκησης, όπως ορίζεται στην ειδική σύμβαση,
- Τήρηση των όρων υγείας και ασφάλειας του εργοδότη,
- Σεβασμός της κινητής και ακίνητης περιουσίας του εργοδότη,
- Αρμονική συνεργασία με τα στελέχη του εργοδότη,
- Προσκόμιση –όπου απαιτείται– όλων των απαραίτητων ιατρικών βεβαιώσεων για την άσκηση του επαγγέλματος,
- Προσκόμιση στο ΙΕΚ των απαραίτητων δικαιολογητικών, πριν από την έναρξη και μετά τη λήξη της πρακτικής άσκησης αλλά και σε περίπτωση διακοπής της,
- Ενημέρωση σε περίπτωση απουσίας του/της ασκούμενου/ης της επιχείρησης και του ΙΕΚ εποπτείας,
- Τήρηση βιβλίου πρακτικής άσκησης, το οποίο διατίθεται από το ΙΕΚ και στο οποίο αναγράφονται από τους/τις ασκούμενους/ες κατά εβδομάδα οι εργασίες με τις οποίες ασχολήθηκαν και περιγράφονται συνοπτικά τα καθήκοντα που τους ανατέθηκαν στον χώρο πραγματοποίησης πρακτικής άσκησης,
- Προσκόμιση στο τέλος κάθε μήνα στο ΙΕΚ φοίτησης ή εποπτείας της πρακτικής άσκησης του βιβλίου πρακτικής άσκησης για έλεγχο,
- Υποβολή μετά την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης του βιβλίου πρακτικής άσκησης στο ΙΕΚ φοίτησης συμπληρωμένο με τις εβδομαδιαίες εκθέσεις, τον χρόνο και το αντικείμενο απασχόλησης, τις ημέρες απουσίας, και την επίδοση του/της πρακτικά ασκούμενου/ης. Υποβολή του εντύπου λήξης (Βεβαίωση Παρουσίας) της πρακτικής άσκησης, συμπληρωμένο, υπογεγραμμένο και σφραγισμένο από τον εργοδότη-νόμιμο εκπρόσωπο του φορέα απασχόλησης, στο οποίο βεβαιώνεται ότι ο/η εκπαιδευόμενος/η πραγματοποίησε την πρακτική άσκηση στην επιχείρηση/οργανισμό, καθώς και το χρονικό διάστημα αυτής,
- Άμεση ενημέρωση του ΙΕΚ φοίτησης από τον/την πρακτικά ασκούμενο/η σε περίπτωση διακοπής της πρακτικής άσκησης και προσκόμιση του βιβλίου πρακτικής και του εντύπου της λήξης (Βεβαίωση Παρουσίας) με τις ημέρες πρακτικής άσκησης που έχουν πραγματοποιηθεί. Για να συνεχίσει ο/η εκπαιδευόμενος/η την πρακτική άσκηση για το υπόλοιπο του προβλεπόμενου διαστήματος στον ίδιο ή σε άλλον φορέα απασχόλησης (εργοδότη), θα πρέπει να ακολουθηθεί εκ νέου η διαδικασία έναρξης πρακτικής. Αν η διακοπή της πρακτικής άσκησης γίνει από τον εργοδότη, τότε οφείλει ο τελευταίος να ενημερώσει άμεσα το ΙΕΚ φοίτησης του πρακτικά ασκούμενου/ης.

2.3 Φορείς υλοποίησης πρακτικής άσκησης

Κάθε πρακτικά ασκούμενος/η πραγματοποιεί την πρακτική άσκηση σε τμήματα των φορέων απασχόλησης αντίστοιχα με την ειδικότητά του/της, με την εποπτεία

υπεύθυνου του φορέα, ειδικότητας αντίστοιχης με το αντικείμενο κατάρτισής του/της.

Ειδικότερα, στην ειδικότητα «Τέχνη δημιουργικής γραφής» οι εκπαιδευόμενοι/ες πραγματοποιούν πρακτική άσκηση σε **τομείς** που σχετίζονται με τους κλάδους της δημιουργικής απασχόλησης, της εκπαίδευσης και της ψυχαγωγίας. Πιο συγκεκριμένα, οι εκπαιδευόμενοι/ες μπορούν να απασχοληθούν σε **φορείς/επιχειρήσεις όπως** Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης (ΚΔΑΠ), Κέντρα Διά Βίου Μάθησης (ΚΔΒΜ), αμειβόμενα προγράμματα δήμων, κοινοτήτων και άλλων φορέων (τοπικών συλλόγων, ιδρυμάτων, ΜΚΟ με εξειδικευμένα προφίλ, λ.χ. για άτομα με αναπηρία, μαθησιακές δυσκολίες, κακοποιημένα/εκτοπισμένα άτομα), καλλιτεχνικά εργαστήρια, Κέντρα Απασχόλησης Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ) και Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων, βιβλιοπωλεία, παιδότοποι, ξενοδοχειακές μονάδες και καταστήματα κράτησης. Επιπλέον, οι εκπαιδευόμενοι/ες μπορούν να απασχοληθούν βοηθητικά σε **θέσεις εργασίας** στις προαναφερθείσες επιχειρήσεις και φορείς ως οργανωτές/ώτριες εργαστηρίων δημιουργικής γραφής, αλλά και στην παραγωγή και επιμέλεια κειμένων σε διαφημιστικές εταιρείες ως κειμενογράφοι/-ες ή/και βοηθοί κειμενογράφων ή/και διορθωτές/ώτριες κειμένων, σε θεατρικές, κινηματογραφικές και τηλεοπτικές ομάδες ως σεναριογράφοι/ες ή/και βοηθοί σεναριογράφων ή/και ή/και διορθωτές/ώτριες κειμένων), σε ψηφιακά και έντυπα ΜΜΕ, ΜΚΔ (Facebook, Instagram, TikTok, twitter) και ιστολόγια (blog) ως συντάκτες/τριες κειμένων (άρθρων, αναρτήσεων, κοκ) ή/και βοηθοί επιμελητών/τριών ή/και διορθωτές/ώτριες κειμένων σε βιντεολογία (vlog) ως σεναριογράφοι/ες και παραγωγοί περιεχομένου και σε εκδοτικούς οίκους ως συντάκτες/τριες κειμένων (λ.χ. δελτίων τύπου) ή/και βοηθοί επιμελητών/τριών ή/και διορθωτές/ώτριες κειμένων.

3. Οδηγίες για τους εργοδότες που προσφέρουν θέση πρακτικής άσκησης

Οι εργοδότες που προσφέρουν θέση πρακτικής άσκησης πρέπει να πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις και να λαμβάνουν υπόψη τους κάποια δεδομένα με γνώμονα τη διασφάλιση της ποιότητας της πρακτικής άσκησης αλλά και τη διευκόλυνση του εκπαιδευτικού έργου. Ενδεικτικά αναφέρονται τα παρακάτω:⁵

- Παροχή άρτιων συνθηκών για την εκπαίδευση στον χώρο εργασίας, διάθεση κατάλληλων εγκαταστάσεων, μέσων και εξοπλισμού, ορισμός υπεύθυνου εκπαιδευτή για τους εκπαιδευόμενους,
- Τήρηση συνθηκών υγείας και ασφάλειας εργαζομένων και παροχή όλων των απαραίτητων ατομικών μέσων προστασίας κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης,

---

⁵ Σχετικά με τις υποχρεώσεις των εργοδοτών κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης, βλ. ΦΕΚ Β' 3938/26-08-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ5/97484. *Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.*

- Ενημέρωση των πρακτικά ασκούμενων για τις δραστηριότητες, τα αντικείμενα και τους τομείς της εργασίας και διευκόλυνση της ομαλής ένταξής τους στο εργασιακό περιβάλλον,
- Συμβολή στην απόκτηση προσωπικών δεξιοτήτων και στη διαμόρφωση εργασιακής κουλτούρας στους πρακτικά ασκούμενους,
- Τήρηση των όρων της σύμβασης πρακτικής άσκησης και στόχευση στα μαθησιακά αποτελέσματα της πρακτικής άσκησης όπως αυτά ορίζονται στον Οδηγό Κατάρτισης της ειδικότητας,
- Απαγόρευση υπέρβασης του ημερήσιου ωραρίου πέραν των ωρών που ορίζονται στην ειδική σύμβαση πρακτικής άσκησης,
- Απαγόρευση πραγματοποίησης της πρακτικής άσκησης νυχτερινές ώρες (22:00-06:00), την Κυριακή και στις επίσημες αργίες,
- Συμπλήρωση και καταχώριση του ειδικού εντύπου «E3.5 Αναγγελία Έναρξης/Μεταβολών Πρακτικής Άσκησης» σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του αρμόδιου Υπουργείου, την έναρξη της πρακτικής άσκησης και τη λήξη αυτής για κάθε πρακτικά ασκούμενο. Οι εργοδότες του Δημοσίου υποχρεούνται επιπλέον να καταχωρίζουν το απογραφικό δελτίο κάθε πρακτικά ασκούμενου/ης στο Μητρώο Μισθοδοτούμενων Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Τα ανωτέρω έγγραφα τηρούνται στο αρχείο εργοδότη, ώστε να είναι διαθέσιμα σε περίπτωση ελέγχου,
- Ο ανώτατος αριθμός πρακτικά ασκούμενων ανά εργοδότη εξαρτάται από τον αριθμό των εργαζομένων όπως αυτός παρουσιάζεται στην ετήσια κατάσταση προσωπικού προς την Επιθεώρηση Εργασίας. Ειδικότερα:
  - α) Οι ατομικές επιχειρήσεις, χωρίς κανέναν εργαζόμενο, μπορούν να δέχονται έναν (1) πρακτικά ασκούμενο,
  - β) Οι εργοδότες που απασχολούν 1-10 άτομα μπορούν να προσφέρουν θέσεις πρακτικής άσκησης που αντιστοιχούν στο 25% (1-2 άτομα) των εργαζομένων εξαρτημένης εργασίας. Ειδικότερα για εργοδότες που απασχολούν 1-5 άτομα, το αποτέλεσμα της ποσόστωσης στρογγυλοποιείται προς τα κάτω, ενώ για εργοδότες που απασχολούν από 6-10 άτομα τα αποτελέσματα της ποσόστωσης στρογγυλοποιούνται προς τα πάνω,
  - γ) Οι εργοδότες που απασχολούν από 10 και πάνω εργαζομένους μπορούν να δέχονται πρακτικά ασκούμενους που αντιστοιχούν στο 17% των εργαζομένων εξαρτημένης εργασίας, με ανώτατο όριο τα σαράντα (40) άτομα σε κάθε περίπτωση,
  - δ) Οι εργοδότες που απασχολούν πάνω 250 εργαζομένους μπορούν να δέχονται πρακτικά ασκούμενους που αντιστοιχούν στο 17% των εργαζομένων εξαρτημένης εργασίας ανά υποκατάστημα, με ανώτατο όριο τα σαράντα (40) άτομα σε κάθε περίπτωση, αν ο αριθμός που προκύπτει από την ποσόστωση είναι μεγαλύτερος. Τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα οποία δεν διαθέτουν υποκαταστήματα, μπορούν να δέχονται πρακτικά ασκούμενους/ες που αντιστοιχούν στο 17% των υπαλλήλων τους,

- Σε περίπτωση που ο εργοδότης παρέχει παράλληλα θέσεις μαθητείας ή πρακτικής άσκησης άλλων εκπαιδευτικών βαθμίδων τα ανωτέρω ποσοστά λειτουργούν σωρευτικά.

4. Ο ρόλος του/της εκπαιδευτή/τριας της πρακτικής άσκησης

Ο/Η εργοδότης/τρια της επιχείρησης που προσφέρει θέση πρακτικής άσκησης ορίζει ένα έμπειρο στέλεχος συναφούς επαγγελματικής ειδικότητας με τον/την πρακτικά ασκούμενο/η ως «εκπαιδευτή στον χώρο εργασίας», ο οποίος αναλαμβάνει την αποτελεσματική υλοποίηση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στον χώρο εργασίας, την παρακολούθηση της προόδου των εκπαιδευομένων και την ανατροφοδότηση των υπεύθυνων εκπαιδευτών στην εκπαιδευτική δομή.

Αναλυτικότερα, ο/η εκπαιδευτής/τρια είναι το συνδεδετικό πρόσωπο του εργοδότη της επιχείρησης με την εκπαιδευτική δομή (ΙΕΚ) και, κατά συνέπεια, έχει συνεχή συνεργασία με αυτήν. Επιπλέον, ο ρόλος αφορά την παροχή συμβουλών, πληροφοριών ή καθοδήγησης, καθώς πρόκειται για ένα άτομο με χρήσιμη εμπειρία, δεξιότητες και εξειδίκευση, το οποίο υποστηρίζει την προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη των πρακτικά ασκούμενων.

5. Ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων της πρακτικής άσκησης

Κατά τη διάρκεια της *πρακτικής άσκησης* επιδιώκεται η αναβάθμιση των γνώσεων, των επαγγελματικών δεξιοτήτων και των ικανοτήτων των σπουδαστών/τριών ΙΕΚ, με αποτέλεσμα την ομαλή μετάβασή τους από την αίθουσα κατάρτισης στον χώρο εργασίας και μάλιστα κάτω από πραγματικές εργασιακές συνθήκες. Στο πλαίσιο αυτής της μετάβασης και της ομαλής ένταξης, οι πρακτικά ασκούμενοι/ες καλούνται να καλλιεργήσουν όχι μόνο επαγγελματικές δεξιότητες που αφορούν την ειδικότητα και που δεν εξαντλούνται στο πλαίσιο της αίθουσας κατάρτισης αλλά και οριζόντιες δεξιότητες που ενισχύουν την επαγγελματική τους συμπεριφορά και καλλιεργούν την περιβαλλοντική αλλά και επιχειρηματική κουλτούρα. Έτσι, η πρακτική άσκηση αποτελεί ένα προπαρασκευαστικό στάδιο κατά το οποίο αναβαθμίζονται οι γενικές και ειδικές γνώσεις, συντελούνται σημαντικές διεργασίες επαγγελματικού προσανατολισμού και διευκολύνεται η επαγγελματική ανάπτυξη του ατόμου.

Αναλυτικότερα, κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης δίνεται η δυνατότητα στον/στην πρακτικά ασκούμενο/η να ασκηθεί στις εργασίες που απορρέουν από τα επιμέρους μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος κατάρτισης στην ειδικότητα. Η άσκηση μπορεί να επιτευχθεί μέσω της παρατήρησης της εργασίας, της συμμετοχής σε ομάδα εκτέλεσης της εργασίας, της καθοδηγούμενης εργασίας ή της δοκιμής/αυτόνομης εκτέλεσης της εργασίας από τον/την πρακτικά ασκούμενο/η.

Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται οι ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων της πρακτικής άσκησης για την ειδικότητα «Τέχνη δημιουργικής γραφής» και οι αντίστοιχες ενδεικτικές εργασίες ανά ενότητα κατά τη

διάρκεια της πρακτικής άσκησης. Επισημαίνεται ότι οι εν λόγω εργασίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους/τις πρακτικά ασκούμενους/ες για τη συμπλήρωση του βιβλίου πρακτικής άσκησης.

Πίνακας 4. Ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων πρακτικής άσκησης

ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ
<p>A. «Λογοτεχνική γραφή»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Έρευνα και συγκέντρωση πληροφοριών για το θέμα-αντικείμενο της συγγραφής, • Παραγωγή κειμένων σύμφωνα με τις απαιτήσεις της εταιρείας, του/της εργοδότη/τριας, του/της πελάτη/ισσας, • Συνεργασία με άλλους/ες συντάκτες/τριες, • Συγγραφή λογοτεχνικού κειμένου με συγκεκριμένες ειδολογικές ή/και τεχνοτροπικές προδιαγραφές, • Δημιουργία χαρακτήρων και πλοκής, • Εφαρμογή αφηγηματικών τεχνικών, • Επεξεργασία και επιμέλεια του λογοτεχνικού κειμένου με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητάς του, • Συνεργασία με εκδοτικούς οίκους για την έκδοση ή/και την προώθηση λογοτεχνικών έργων, • Συμμετοχή σε λογοτεχνικές συναντήσεις και παρουσιάσεις, • Επικοινωνία με τους/τις αναγνώστες/στριες μέσω των ΜΚΔ, ιστοσελίδων, συνεντεύξεων. 	<ul style="list-style-type: none"> • Η/Υ, • Προγράμματα επεξεργασίας κειμένου, ήχου και εικόνας, • Χαρτικά και γραφική ύλη.

<p>B. «Σεναριακή γραφή»: Θέατρο, κινηματογράφος, τηλεόραση, κόμικς, βιντεοπαιχνίδια</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία κειμένων για θεατρικά έργα, ταινίες ή τηλεοπτικές σειρές, • Συγγραφή διαλόγων και σκηνών, • Προσαρμογή ενός βιβλίου ή ενός προσώπου για θεατρικό έργο, ταινία ή σειρά, • Συμβολή στην ανάπτυξη χαρακτήρων, • Έρευνα για θέματα γύρω από την εποχή ή τις συνθήκες με σκοπό πιστή αναπαράσταση της πραγματικότητας, • Συνεργασία με σκηνοθέτες/-τριες παραγωγούς, ηθοποιούς και άλλα μέλη για την επιτυχή έκβαση των έργων, • Διόρθωση και επεξεργασία κειμένων, • Δημιουργία σεναρίου για κόμικς ή βιντεοπαιχνίδια, • Δημιουργία του κόσμου (world building), όπου εξελίσσεται το σενάριο, • Ανάπτυξη χαρακτήρων, πλοκής και διαλόγων, • Διόρθωση και βελτίωση του κειμένου, • Συνεργασία με προγραμματιστές/τριες ή γραφίστες/στριες για την τεχνική υλοποίηση του σεναρίου, • Προώθηση του υλικού με τη συγγραφή κειμένων για διαφημίσεις. 	<ul style="list-style-type: none"> • Η/Υ, • Προγράμματα επεξεργασίας κειμένου, ήχου και εικόνας, • Χαρτικά και γραφική ύλη.
--	--	--

<p>Γ. «Επικοινωνιακός λόγος»: δημοσιογραφία, διαφημίσεις, ψηφιακή αφήγηση και ΜΚΔ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Έρευνα θεμάτων, • Συλλογή πληροφοριών, • Μελέτη άρθρων, εφημερίδων, ιστοσελίδων κτλ., • Οργάνωση συνεντεύξεων, • Επεξεργασία κειμένων πριν τη δημοσίευση, • Επικοινωνία με τη συντακτική ομάδα για τη διόρθωση και τη βελτίωση κειμένων πριν τη δημοσίευση, • Δημιουργία διαφημιστικών κειμένων για αφίσες, εφημερίδες, περιοδικά, ιστοσελίδες, ραδιόφωνο, τηλεόραση, • Επιλογή λέξεων και φράσεων για την ενίσχυση των διαφημιστικών μηνυμάτων, • Συνεργασία με γραφίστες/στριες, σκηνοθέτες/τριες και άλλους/ες ειδικούς για την ολοκλήρωση του διαφημιστικού μηνύματος, • Προσαρμογή κειμένων για τη βελτίωση της απόδοσης του διαφημιστικού μηνύματος, • Δημιουργία περιεχομένου, • Συνδυασμός κειμένου με εικόνα ή βίντεο, • Διαχείριση χρονοδιαγραμμάτων δημοσίευσης περιεχομένου στα ΜΚΔ, • Απαντήσεις σε σχόλια για τη δημιουργία αλληλεπίδρασης με το κοινό, • Προσαρμογή περιεχομένου των κειμένων ανάλογα με την απόδοσή τους, • Εφαρμογή συγγραφικών τεχνικών και πρακτικών για τη 	<ul style="list-style-type: none"> • Η/Υ, • Προγράμματα επεξεργασίας κειμένου, ήχου και εικόνας, • Χαρτικά και γραφική ύλη.
--	---	--

	<p>βελτίωση των κειμένων με στόχο την εμφάνισή τους στις πρώτες σελίδες των μηχανών αναζήτησης,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση προφίλ και σελίδων σε διάφορα ΜΚΔ. 	
<p>Δ. «Επιμέλεια κειμένων»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ορθή εφαρμογή των συμβατικών συμβόλων για την επιμέλεια και τη διόρθωση των κειμένων, • Κατανόηση του ρόλου του/της επιστημονικού/ής επιμελητή/τριας κειμένου: γενικός συντονισμός, γενική επιστημονική ευθύνη, • Αναγνώριση του διακριτού ρόλου του/της απλού/ής ή γλωσσικού/ής ή τυπογραφικού/ής επιμελητή/τριας σε σχέση με τον/την επιστημονικό/ή επιμελητή/τρια, • Εντοπισμός και διόρθωση απλών σφαλμάτων, τυπογραφικών, ορθογραφικών και γλωσσικών, εκφραστικών, συντακτικών κτλ., • Βελτίωση του κειμένου με απαλοιφή των ασυνεπειών στην τεχνική διάταξη του κειμένου: γραμματοσειρά, μέγεθος στοιχείων, διάστιχα, κεφαλίδες, εικόνες, πίνακες κτλ., • Διόρθωση αβλεψιών στην εφαρμογή του συστήματος παραπομπών, παραθεμάτων, σημειώσεων και βιβλιογραφίας, 	<ul style="list-style-type: none"> • Η/Υ, • Τηλέφωνο, • Προγράμματα εργασίας και διαχείρισης φακέλων, • Λεξικά, <ul style="list-style-type: none"> • Βιβλία γραμματικής και συντακτικού.

	<ul style="list-style-type: none"> • Έλεγχος του κειμένου για σφάλματα πραγματολογικού χαρακτήρα, λ.χ. ημερομηνίες, ονόματα κτλ., • Έλεγχος του κειμένου με κριτήριο τη «νομιμότητα» του περιεχομένου του για αποφυγή λογοκλοπής και τήρηση της νομοθεσίας περί πνευματικών δικαιωμάτων, • Αναγνώριση του ρόλου του/της διορθωτή/τριας: παραβολή του τυπογραφικού δοκιμίου με το αρχικό κείμενο και προσεκτικός έλεγχος για τυχόν εκπτώσεις λέξεων και γραμμών, αλλαγές μορφοποίησης, συλλαβισμού και γενικά για τυπογραφικά λάθη, • Συνειδητοποίηση του γεγονότος ότι η επιμέλεια αποτελεί απαραίτητο στάδιο στην εκδοτική διαδικασία, • Τήρηση των κανόνων δεοντολογίας στην επιμέλεια, σεβόμενοι/ες τις υφολογικές επιλογές του/της συγγραφέα και αποφεύγοντας αυθαίρετες επεμβάσεις στο αρχικό κείμενο. 	
<p>Ε. «Εργαστήρια δημιουργικής γραφής»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Επιλογή των πλαισίων εφαρμογής ΕΔΓΡ, • Σχεδιασμός του εκπαιδευτικού προγράμματος ανάλογα με το πλαίσιο εφαρμογής των ΕΔΓΡ, • Εντοπισμός της ομάδας-στόχου (ηλικία, μορφωτικό επίπεδο), 	<ul style="list-style-type: none"> • Η/Υ, • Δημιουργία και συγκέντρωση εποπτικού υλικού, • Εφαρμογή εκπαιδευτικών τεχνικών (εισήγηση, ομαδοσυνεργατική

	<ul style="list-style-type: none"> • Προώθηση του ΕΔΓΡ με στόχο την εύρεση ενδιαφερόμενων εκπαιδευόμενων, • Συγκέντρωση των εποπτικών μέσων και υλικών για τον σχεδιασμό του εκπαιδευτικού προγράμματος, • Ανάλυση του εκπαιδευτικού προγράμματος σε επιμέρους δραστηριότητες και βιωματικές ασκήσεις, • Διασαφήνιση της εκφώνησης κάθε προτεινόμενης δραστηριότητας και βιωματικής άσκησης, • Συμπερίληψη λογοτεχνικής θεωρίας και προτεινόμενων λογοτεχνικών αποσπασμάτων στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα, • Διασφάλιση της βελτίωσης των παραγόμενων κειμένων και της ποιότητας των εργαστηρίων μέσω της αξιολόγησης, • Υλοποίηση ΕΔΓΡ, • Συμβολή στη διεύρυνση του πνευματικού ορίζοντα των εκπαιδευόμενων, • Μέριμνα για την ομαλή διεξαγωγή του ΕΔΓΡ και συμπερίληψη όλων των συμμετεχόντων/ουσών στην εκπαίδευση, • Έμφαση στις ψυχαγωγικές προεκτάσεις του εκπαιδευτικού προγράμματος, • Καθοδήγηση των εκπαιδευόμενων στην καθολική εμπλοκή τους σε κάτι δημιουργικό, • Μύηση των εκπαιδευόμενων στην τέχνη, τη 	<p>μάθηση, καταιγισμός ιδεών, παιχνίδι ρόλων, συζήτηση, ερωτήσεις-απαντήσεις κτλ.),</p> <ul style="list-style-type: none"> • Φόρμες αξιολόγησης.
--	---	---

	<p>δημιουργικότητα, τον πειραματισμό, τη σύλληψη μιας ιδέας, την επινόηση, τη φαντασία, την έμπνευση, την πρωτοτυπία, την αυθεντικότητα και την ευαισθησία,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ετοιμότητα αναδόμησης του σχεδιασμένου εκπαιδευτικού προγράμματος κατά τη φάση υλοποίησης, • Ενίσχυση της καλλιτεχνικής έκφρασης και δημιουργία ασκήσεων με στόχο την παραγωγή γραπτού λόγου, • Παροχή εξειδικευμένων γνώσεων στην εκπαιδευόμενη ομάδα, • Σύσταση δοκιμαστικών λύσεων για την εξυπηρέτηση των αναγκών των εκπαιδευόμενων, • Επιβράβευση της κάθε προσπάθειας συγγραφής κειμένων, • Παρέμβαση με διορθώσεις, σχόλια και παρατηρήσεις για τη βελτίωση του παραγόμενου κειμένου, • Προτροπή των εκπαιδευόμενων για ανώνυμη αξιολόγηση της ποιότητας του εργαστηρίου, • Διατήρηση του βιώματος της συμμετοχής των εκπαιδευόμενων στην εκπαιδευτική διεργασία, • Διασφάλιση επέκτασης γνώσεων και στη ζωή των εκπαιδευόμενων. 	
--	--	--

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Προφίλ εκπαιδευτών/τριών

Μαθησιακή ενότητα	Ειδικότητα εκπαιδευτή/τριας
Α΄ Εξάμηνο	
Εισαγωγή στη νεοελληνική γλώσσα	<p>Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων:</p> <p>Πτυχίο φιλολογίας (κατά προτίμηση με ειδίκευση ή/και μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό στη γλωσσολογία και έμφαση στην ιστορία της νεοελληνικής γλώσσας ή του γλωσσικού ζητήματος). Ελλείπει αυτών, πτυχίο φιλολογίας (όλων των κατευθύνσεων) ή πτυχίο άλλων ειδικοτήτων της φιλοσοφικής σχολής (με τεκμηριωμένη εξοικείωση με το γνωστικό αντικείμενο) ή ακόμη και παιδαγωγικών τμημάτων (με ειδίκευση ή/και μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό στη νεοελληνική γλώσσα)</p>
Εισαγωγή στη θεωρία της λογοτεχνίας	<p>Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων:</p> <p>Πτυχίο φιλολογίας (κατά προτίμηση με ειδίκευση ή/και μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό στη νεοελληνική φιλολογία ή τη γενική και συγκριτική γραμματολογία ή τη θεωρία της λογοτεχνίας). Ελλείπει αυτών, πτυχίο φιλολογίας (όλων των κατευθύνσεων) ή πτυχίο άλλων ειδικοτήτων της φιλοσοφικής σχολής (με τεκμηριωμένη εξοικείωση με το γνωστικό αντικείμενο)</p>
Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας	<p>Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων:</p> <p>Πτυχίο φιλολογίας (κατά προτίμηση με ειδίκευση ή/και μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό στη νεοελληνική φιλολογία ή τη γενική και συγκριτική γραμματολογία ή τη θεωρία της λογοτεχνίας). Ελλείπει αυτών, πτυχίο φιλολογίας (όλων των κατευθύνσεων) ή πτυχίο άλλων ειδικοτήτων της φιλοσοφικής σχολής (με</p>

	τεκμηριωμένη εξοικείωση με το γνωστικό αντικείμενο)
Πεζός λόγος: διήγημα – νουβέλα	Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων: Πτυχίο φιλολογίας (κατά προτίμηση με ειδίκευση ή/και μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό στη νεοελληνική φιλολογία ή τη γενική και συγκριτική γραμματολογία ή τη θεωρία της λογοτεχνίας). Ελλείπει αυτών, πτυχίο φιλολογίας (όλων των κατευθύνσεων) ή πτυχίο άλλων ειδικοτήτων της φιλοσοφικής σχολής (με τεκμηριωμένη εξοικείωση με το γνωστικό αντικείμενο)
Ποιητικός λόγος: παραδοσιακές φόρμες	Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων: Πτυχίο φιλολογίας (κατά προτίμηση με ειδίκευση ή/και μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό στη νεοελληνική φιλολογία ή τη γενική και συγκριτική γραμματολογία ή τη θεωρία της λογοτεχνίας). Ελλείπει αυτών, πτυχίο φιλολογίας (όλων των κατευθύνσεων) ή πτυχίο άλλων ειδικοτήτων της φιλοσοφικής σχολής (με τεκμηριωμένη εξοικείωση με το γνωστικό αντικείμενο)
Αφηγηματολογία: θεωρία και πράξη	Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων: Πτυχίο φιλολογίας (κατά προτίμηση με ειδίκευση ή/και μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό στη νεοελληνική φιλολογία ή τη γενική και συγκριτική γραμματολογία ή τη θεωρία της λογοτεχνίας). Ελλείπει αυτών, πτυχίο φιλολογίας (όλων των κατευθύνσεων) ή πτυχίο άλλων ειδικοτήτων της φιλοσοφικής σχολής (με τεκμηριωμένη εξοικείωση με το γνωστικό αντικείμενο)
Β΄ Εξάμηνο	
Πεζός λόγος: μυθιστόρημα	Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων:

	<p>Πτυχίο φιλολογίας (κατά προτίμηση με ειδίκευση ή/και μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό στη νεοελληνική φιλολογία ή τη γενική και συγκριτική γραμματολογία ή τη θεωρία της λογοτεχνίας). Ελλείψει αυτών, πτυχίο φιλολογίας (όλων των κατευθύνσεων) ή πτυχίο άλλων ειδικοτήτων της φιλοσοφικής σχολής (με τεκμηριωμένη εξοικείωση με το γνωστικό αντικείμενο)</p>
<p>Ποιητικός λόγος: ελεύθερος στίχος</p>	<p>Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων:</p> <p>Πτυχίο φιλολογίας (κατά προτίμηση με ειδίκευση ή/και μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό στη νεοελληνική φιλολογία ή τη γενική και συγκριτική γραμματολογία ή τη θεωρία της λογοτεχνίας). Ελλείψει αυτών, πτυχίο φιλολογίας (όλων των κατευθύνσεων) ή πτυχίο άλλων ειδικοτήτων της φιλοσοφικής σχολής (με τεκμηριωμένη εξοικείωση με το γνωστικό αντικείμενο)</p>
<p>Θεατρικός λόγος</p>	<p>Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων:</p> <p>Πτυχίο θεατρολογίας (κατά προτίμηση με ειδίκευση ή/και μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό στο νεοελληνικό θέατρο, με έμφαση στην παραγωγή θεατρικού λόγου). Ελλείψει αυτών, πτυχίο φιλολογίας (όλων των κατευθύνσεων) ή πτυχίο άλλων ειδικοτήτων της φιλοσοφικής σχολής (με τεκμηριωμένη εξοικείωση με το γνωστικό αντικείμενο)</p>
<p>Διοργάνωση εργαστηρίων δημιουργικής γραφής</p>	<p>Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων:</p> <p>Πτυχίο φιλολογίας (κατά προτίμηση με μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό στη δημιουργική γραφή). Ελλείψει αυτών, πτυχίο φιλολογίας (όλων των κατευθύνσεων, με τεκμηριωμένη εξοικείωση με το γνωστικό αντικείμενο της δημιουργικής γραφής) ή πτυχίο άλλων ειδικοτήτων ΑΕΙ ή ΙΕΚ (με μεταπτυχιακό</p>

	ή/και διδακτορικό στη δημιουργική γραφή ή έστω με τεκμηριωμένη εξοικείωση με το γνωστικό αντικείμενο)
Η γλώσσα της διαφήμισης	<p>Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων:</p> <p>Πτυχίο διαφήμισης ή επικοινωνίας ή/και μάρκετινγκ (κατά προτίμηση με ειδίκευση ή/και μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό στη γλώσσα της διαφήμισης). Ελλείψει αυτών, πτυχίο φιλολογίας (όλων των κατευθύνσεων, με τεκμηριωμένη εξοικείωση με το γνωστικό αντικείμενο) ή πτυχίο συναφών με τη διαφήμιση ειδικοτήτων ΑΕΙ ή ΙΕΚ (με μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό στη γλώσσα της διαφήμισης ή έστω με τεκμηριωμένη εξοικείωση με το γνωστικό αντικείμενο)</p>
Γ' Εξάμηνο	
Κινηματογραφικό σενάριο	<p>Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων:</p> <p>Πτυχίο σχολής κινηματογράφου (κατά προτίμηση με ειδίκευση ή/και μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό στον νεοελληνικό κινηματογράφο, με έμφαση στην παραγωγή κινηματογραφικών σεναρίων). Ελλείψει αυτών, πτυχίο φιλολογίας (όλων των κατευθύνσεων, με τεκμηριωμένη εξοικείωση με το γνωστικό αντικείμενο) ή πτυχίο συναφών με τον κινηματογράφο ειδικοτήτων ΑΕΙ ή ΙΕΚ (με μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό στο κινηματογραφικό σενάριο ή έστω με τεκμηριωμένη εξοικείωση με το γνωστικό αντικείμενο)</p>
Σενάριο κόμικς και εικαστικού μυθιστορήματος	<p>Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων:</p> <p>Πτυχίο σκισσογραφίας-εικονογραφίας (κατά προτίμηση με ειδίκευση ή/και μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό στα κόμικς, με έμφαση στην παραγωγή σεναρίων κόμικς και εικαστικών μυθιστορημάτων). Ελλείψει αυτών, πτυχίο φιλολογίας (όλων των κατευθύνσεων, με</p>

	<p>τεκμηριωμένη εξοικείωση με το γνωστικό αντικείμενο) ή πτυχίο συναφών με τα κόμικς ειδικοτήτων ΑΕΙ ή ΙΕΚ (με μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό στο σενάριο κόμικς ή έστω με τεκμηριωμένη εξοικείωση με το γνωστικό αντικείμενο)</p>
<p>Δημοσιογραφικός λόγος</p>	<p>Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων:</p> <p>Πτυχίο δημοσιογραφίας ή επικοινωνίας ή ΜΜΕ (κατά προτίμηση με ειδίκευση ή/και μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό στον δημοσιογραφικό λόγο). Ελλείπει αυτών, πτυχίο φιλολογίας (όλων των κατευθύνσεων, με τεκμηριωμένη εξοικείωση με το γνωστικό αντικείμενο) ή πτυχίο συναφών με τη δημοσιογραφία ειδικοτήτων ΑΕΙ ή ΙΕΚ (με μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό στον δημοσιογραφικό λόγο ή έστω με τεκμηριωμένη εξοικείωση με το γνωστικό αντικείμενο)</p>
<p>Επιμέλεια κειμένων</p>	<p>Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων:</p> <p>Πτυχίο φιλολογίας (κατά προτίμηση με ειδίκευση ή/και μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό στη νεοελληνική φιλολογία και τεκμηριωμένη εξοικείωση με το γνωστικό αντικείμενο). Ελλείπει αυτών, πτυχίο φιλολογίας (όλων των κατευθύνσεων) ή πτυχίο άλλων ειδικοτήτων της φιλοσοφικής σχολής (με τεκμηριωμένη εξοικείωση (ακόμη και επαγγελματική) με το γνωστικό αντικείμενο)</p>
<p>Ψηφιακές αφηγήσεις</p>	<p>Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων:</p> <p>Πτυχίο φιλολογίας (με μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό στην ψηφιακή αφήγηση). Ελλείπει αυτών, πτυχίο ΑΕΙ ή ΙΕΚ (με ειδίκευση ή/και μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό στην ψηφιακή αφήγηση ή έστω με τεκμηριωμένη εξοικείωση με το γνωστικό αντικείμενο)</p>

Δ' Εξάμηνο	
Τηλεοπτικό σενάριο – ντοκιμαντέρ	<p>Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων:</p> <p>Πτυχίο σχολής κινηματογράφου (κατά προτίμηση με ειδίκευση ή/και μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό στην τηλεόραση ή τα ντοκιμαντέρ και έμφαση στην παραγωγή σεναρίων). Ελλείπει αυτών, πτυχίο φιλολογίας (όλων των κατευθύνσεων, με τεκμηριωμένη εξοικείωση με το γνωστικό αντικείμενο) ή πτυχίο συναφών με την τηλεόραση και τα ντοκιμαντέρ ειδικοτήτων ΑΕΙ ή ΙΕΚ (με μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό στο τηλεοπτικό σενάριο ή το ντοκιμαντέρ ή έστω με τεκμηριωμένη εξοικείωση με το γνωστικό αντικείμενο)</p>
Διασκευή και διαμεσικές αφηγήσεις	<p>Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων:</p> <p>Πτυχίο φιλολογίας (κατά προτίμηση με ειδίκευση ή/και μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό στη νεοελληνική φιλολογία ή τη γενική και συγκριτική γραμματολογία ή τη θεωρία της λογοτεχνίας ή τη σημειωτική). Ελλείπει αυτών, πτυχίο φιλολογίας (όλων των κατευθύνσεων) ή πτυχίο άλλων ειδικοτήτων της φιλοσοφικής σχολής (με τεκμηριωμένη εξοικείωση με το γνωστικό αντικείμενο)</p>
Σενάριο για βιντεοπαιχνίδια	<p>Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων:</p> <p>Πτυχίο φιλολογίας (με μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό στα βιντεοπαιχνίδια ή έστω με τεκμηριωμένη εξοικείωση με το γνωστικό αντικείμενο). Ελλείπει αυτών, πτυχίο ΑΕΙ ή ΙΕΚ (με ειδίκευση ή/και μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό στα βιντεοπαιχνίδια ή έστω με τεκμηριωμένη εξοικείωση με το γνωστικό αντικείμενο)</p>
Μέσα κοινωνικής δικτύωσης και νέες κειμενικότητες	<p>Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων:</p>

	<p>Πτυχίο δημοσιογραφίας ή επικοινωνίας ή ΜΜΕ (κατά προτίμηση με ειδίκευση ή/και μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό στα ΜΚΔ). Ελλείπει αυτών, πτυχίο φιλολογίας (όλων των κατευθύνσεων, με τεκμηριωμένη εξοικείωση με το γνωστικό αντικείμενο) ή πτυχίο συναφών με τα ΜΚΔ ειδικοτήτων ΑΕΙ ή ΙΕΚ (με μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό στα ΜΚΔ ή έστω με τεκμηριωμένη εξοικείωση με το γνωστικό αντικείμενο)</p>
<p>Ψηφιακή διόρθωση κειμένων</p>	<p>Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων:</p> <p>Πτυχίο φιλολογίας (κατά προτίμηση με ειδίκευση ή/και μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό στη νεοελληνική φιλολογία και τεκμηριωμένη εξοικείωση με το γνωστικό αντικείμενο). Ελλείπει αυτών, πτυχίο φιλολογίας (όλων των κατευθύνσεων) ή πτυχίο άλλων ειδικοτήτων της φιλοσοφικής σχολής (με τεκμηριωμένη εξοικείωση (ακόμη και επαγγελματική) με το γνωστικό αντικείμενο)</p>
<p>Ατομικό πρότζεκτ/πορτφόλιο</p>	<p>Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτή/τριας κατά το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων:</p> <p>Πτυχίο φιλολογίας (κατά προτίμηση με ειδίκευση ή/και μεταπτυχιακό ή/και διδακτορικό στη νεοελληνική φιλολογία ή τη γενική και συγκριτική γραμματολογία ή τη θεωρία της λογοτεχνίας). Ελλείπει αυτών, πτυχίο φιλολογίας (όλων των κατευθύνσεων) ή πτυχίο ΑΕΙ ή ΙΕΚ των υπόλοιπων ειδικοτήτων που διδάσκουν στο πρόγραμμα</p>

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. Βιβλιογραφικές αναφορές σχετικές με την ειδικότητα

Ακριτόπουλος, Α., & Γκόρα, Ε., (2018). «Η πρώτη μας συνάντηση»: Η εναρκτήρια συνάντηση σε ένα βιωματικό εργαστήριο Δημιουργικής Γραφής. *i-Teacher* 13, 187-193.

- Ακριτόπουλος, Α., & Γκόρα, Ε. (2019). Πώς οι Τ.Π.Ε. υποστηρίζουν την προώθηση ενός Β.Ε.Δ.ΓΡ. *i-Teacher* 14, 205-212.
- Αναγνώστου, Ν. (2017). *Η Δημιουργική Γραφή (πεζογραφία) στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση*. Διδακτορική Διατριβή με Τριμελή Επιτροπή τους Κωτόπουλο, Τρ., Καρακίτσιο, Ανδρ. & Παπαντωνάκη, Γ. Φλώρινα: Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας. Ανακτήθηκε 6 Αυγούστου 2023, από <https://thesis.ekt.gr/thesisBookReader/id/39908?lang=el#page/1/mode/2up>
- Αναγνώστου, Ν., & Κιοσσές, Σ. (2015). Δημιουργική Γραφή και αξιολόγηση, ή: επιχειρώντας μια δημιουργική αξιολόγηση. *Πρακτικά του 2^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου «Δημιουργική Γραφή» του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Κέρκυρα, 1-4 Οκτωβρίου 2015*, 78-91.
- Βακάλη, Ά. (2014). *Η παραγωγή γραπτού λόγου στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση μετά το 1975. Από την Έκθεση στη Δημιουργική Γραφή*. Διδακτορική διατριβή με Επταμελή Εξεταστική Επιτροπή: Ντίνας, Κ., Κυρίδης, Αρ., Κωτόπουλος, Τρ, Χατζησαββίδης, Σ., Καμαρούδης, Στ., Στάμου, Α. & Δημητριάδου, Α.. Φλώρινα: Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας. Ανακτήθηκε 6 Αυγούστου 2023, από <https://thesis.ekt.gr/thesisBookReader/id/34653#page/1/mode/2up>
- Βακάλη, Ά. (2015). Έκθεση, Παραγωγή λόγου και Δημιουργική Γραφή στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: βίοι παράλληλοι ή συμπληρωματικοί; *Πρακτικά του 2^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου «Δημιουργική Γραφή» του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Κέρκυρα, 1-4 Οκτωβρίου 2015*, 122-137.
- Βακάλη, Α., & Κωτόπουλος, Τ. (2014). Η Δημιουργική Γραφή στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. *Πρακτικά Ε΄ Πανελληνίου Επιστημονικού Συνεδρίου «Η Δημιουργικότητα στην Εκπαίδευση», Εταιρεία Επιστημών Αγωγής Δράμας, Δράμα, 28-29 Νοεμβρίου 2014*, 957-967. Ανακτήθηκε 6 Αυγούστου 2023, από <http://users.uowm.gr/tkotopou/index.php/publications-gr/conferences-gr/conferences-no/8-greek-language/89-publication-078>
- Γκόρα, Ε. (2015). Η Δημιουργική Γραφή και Αφήγηση στην Τρίτη Ηλικία. Μελέτη Περίπτωσης: Μονάδα Φροντίδας Ηλικιωμένων. *Πρακτικά του 2^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου «Δημιουργική Γραφή» του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Κέρκυρα, 1-4 Οκτωβρίου 2015*, 199-214. Ανακτήθηκε 6 Αυγούστου 2023, από http://cwconference.web.uowm.gr/archives/2nd_cw_conference_volume_1.pdf

- Γκόρα, Ε. (2022). *Διαμόρφωση και λειτουργία Εργαστηρίων Δημιουργικής Γραφής στην Άτυπη Εκπαίδευση Ενηλίκων: δυνατότητες και όρια*. Διδακτορική διατριβή με Επταμελή Εξεταστική Επιτροπή: Ακριτόπουλος, Αλ., Κωτόπουλος, Τρ., Ιορδανίδης, Γ., Γρίβα, Ε., Θωίδης, Ι., Καμαρούδης, Στ. & Σακελλαρίου, Αγγ. Φλώρινα: Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας. Ανακτήθηκε 6 Αυγούστου 2023, από <https://www.didaktorika.gr/eadd/handle/10442/52246>
- Κιοσσές, Σ. (2013). Προς μία «παιδαγωγική» της δημιουργικής γραφής. *Πρακτικά του 1^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου «Δημιουργική Γραφή», Αθήνα, 4-6 Οκτωβρίου 2013*, 1-18. Ανακτήθηκε 6 Αυγούστου 2023, από <https://cwconference.web.uowm.gr/index.php/el/pc-general-gr/pc-1st-conference-2013-gr>
- Κιοσσές, Σ. (2017). Διαβαίνοντας το κατώφλι του κειμένου: δημιουργική ανάγνωση και γραφή με αφορμή τα παρακειμενικά στοιχεία. *Πρακτικά του 3^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου «Δημιουργικής Γραφή», Κέρκυρα, 6-8 Οκτωβρίου 2017*, 462-468. Ανακτήθηκε 6 Αυγούστου 2023, από http://cwconference.web.uowm.gr/archives/3rd_cw_conference_2017.pdf
- Κιοσσές, Σ. (2018). *Εισαγωγή στη δημιουργική ανάγνωση και γραφή του πεζού λόγου: η συμβολή της αφηγηματολογίας*, Γαβριηλίδου, Ζ. (πρόλογος). Κριτική.
- Κωτόπουλος, Τ. (2013). Η Δημιουργική Γραφή ως γνωστικό αντικείμενο: οι ιδιαιτερότητες του εργαστηρίου. *Καλλιεργώντας τη Φιλαναγνωσία, Πραγματικότητες και Προοπτικές*, Κατσίκη Γκίβαλου-Αντ. & Πολίτης, Δ. (επιμ.). Διάδραση.
- Κωτόπουλος, Τ. (2014). Πράξη και διδασκαλία της Δημιουργικής Γραφής στη σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα. *Πρακτικά Ε΄ Επιστημονικού Συνεδρίου «Συνέχειες, ασυνέχειες, ρήξεις στον ελληνικό κόσμο (1204-2014), οικονομία, κοινωνία, ιστορία, λογοτεχνία», Θεσσαλονίκη, 2-5 Οκτωβρίου 2014*, τόμος Α, 801-822. Ευρωπαϊκή Εταιρεία Νεοελληνικών Σπουδών
- Κωτόπουλος, Τ. (2015). Αντί εισαγωγικών: Η λογοτεχνική «γενιά» (;) των εργαστηρίων Δημιουργικής Γραφής. *Πρακτικά του 2^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου «Δημιουργική Γραφή» του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Κέρκυρα, 1-4 Οκτωβρίου 2015*, 9-26. Ανακτήθηκε 6 Αυγούστου 2008, από http://cwconference.web.uowm.gr/archives/2nd_cw_conference_volume_1.pdf
- Κωτόπουλος, Τ. & Βακάλη, Ά. (2019). Οι θεραπευτικές ιδιότητες της Δημιουργικής Γραφής. *Πρακτικά του 4^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου «Δημιουργική Γραφή», Φλώρινα, 12-15*

Σεπτεμβρίου, 1082-1111. Ανακτήθηκε 6 Αυγούστου 2008, από <https://cwconference.web.uowm.gr/index.php/el/pc-general-gr/pc-quarter-conference-2019-gr>

Κωτόπουλος Τ., Βακάλη, Ά., & Ζωγράφου-Τσαντάκη Μ., (2013). *Η δημιουργική γραφή στο Νηπιαγωγείο*. Επίκεντρο.

Σουλιώτης, Μ. (2012). *Δημιουργική Γραφή-Οδηγίες Πλεύσεως*. Κύπρος: Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων.

Bell, J., & Magrs, P. (2019). *The Creative Writing Coursebook: Forty-Four Authors Share Advice and Exercises for Fiction and Poetry*. Macmillan.

Bishop, W. (1992). *Working Words: The Process of Creative Writing*. Mountain View, Mayfield.

Bishop, W., & Starkey, D. (2006), *Keywords in Creative Writing*: Utah State University Press.

Casterton, J. (2015). *Creative Writing: A Practical Guide*. 3rd ed. Palgrave Macmillan.

Clark, M. D., Hergenrader, T., & Rein, J. (2015). *Creative Writing in the Digital Age: Theory, Practice, and Pedagogy*. Bloomsbury Academic.

Craft, A. (2005). *Creativity in Schools: Tensions and Dilemmas*. Routledge.

Craft, M. A., Davis, G. J., & Paulson, R. M. (2013). Expressive writing in early breast cancer survivors. *Journal of Advanced Nursing*, 69(2), 305-315.

Cropley, A. J. (2011). Definitions of creativity, *Encyclopedia of creativity*. M.A., Runco, S.R., Pritzker (eds.), CA Academic Press.

Donnelly, D., & Harper, Gr. (2012). *Establishing Creative Writing Studies as an Academic Discipline*. Multilingual Matters.

Graham, R., & Armstrong, J. (2005). *The Road to Somewhere: A Creative Writing Companion*. Palgrave Macmillan.

Harper, G. (2006). *Teaching Creative Writing*. Continuum.

Harper, G. (2008). *Creative Writing Guidebook*. Continuum.

Harper, G. (2012). A Short History of Creative Writing in British Universities. *Teaching Creative Writing*, Beck, H. (ed.), 9-16. Palgrave Macmillan.

- Harper, G. (2015). Creative Writing and Education: An Introduction. *Creative Writing and Education*. R. Albers, L. Cashdan, M. Sulac et al. (eds). Multilingual Matters.
- Kaufman, J.C., & Beghetto, R.A. (2009). "Beyond Big and Little: The Four C Model of Creativity". *Review of General Psychology* 13(1), 1-12.
- Kaufman, J., & Kaufman, S. (2011). *The psychology of creative writing*. Cambridge University Press.
- Kealey, T. (2005). *The Creative Writing MFA Handbook: A Guide for Prospective Graduate Students*. Continuum.
- Leach, H., & Graham, R. (2007). *Everything You Need to Know about Creative Writing: (but Knowing Isn't Everything)*. Continuum.
- Leahy, A. (2010). Teaching as a creative act: Why the Workshop Works in Creative Writing. *Does the Writing Workshop still work?*. D. Donnelly (ed.). Multilingual Matters.
- Mills, P. (2006). *The Routledge Creative Writing Coursebook*. Routledge.
- Mokhtari, T. (2015). *The Bloomsbury Introduction to Creative Writing*. Bloomsbury.
- Morley D., & Neilsen, P. (2012). *The Cambridge Companion to Creative Writing*. Cambridge University Press.
- Mugerwa, S., & Holden, J. (2012). Writing therapy: a new tool for general practice? *British Journal of General Practice* 62(605), 661-663.
- Myer, D.G. (1996). *The Elephants Teach: Creative Writing since 1880*. Prentice Hall.
- Piirto, J. (2018). The creative process in writers. *The Creative Process: Perspectives from multiple domains*. T. Lubart (ed.), Palgrave Macmillan.
- Richards, R. (1999). Four Ps of Creativity. *Encyclopedia of creativity*. M. Runco & S. Pritzker (eds.), Vol. I, 733-742. CA Academic Press.
- Riordan, R. J. (1996). Scriptotherapy: Therapeutic Writing as a Counselling Adjunct. *Journal of Counselling and Development* 74, 263-269.
- Sebranek, P., Kemper, D., & Meyer, V. (2006). *Writers Inc.: A Student Handbook for Writing and Learning*. Houghton Mifflin Company.
- Shepard, A. (1998). *What makes a good story?-Tips for young authors*.
<http://www.aaronshp.com/youngauthor/elements.html>
- Stegner, W. (2002). *On Teaching and Writing Fiction*. Penguin.

Sternberg, R. J. (2006). The Nature of Creativity. *Creativity Research Journal* 18(1), 87-98.

B. Βιβλιογραφικές αναφορές σχετικές με τη μεθοδολογία ανάπτυξης των Οδηγών Κατάρτισης

Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης. (2013).

Γλωσσάρι. Ανακτήθηκε 15 Φεβρουαρίου, 2020, από <http://www.gsae.edu.gr/el/glossari>

Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης. Τμήμα Σπουδών Προγραμμάτων και Οργάνωσης Επαγγελματικής Κατάρτισης. (2020).

Οδηγοί Σπουδών ειδικοτήτων ΙΕΚ του Ν. 4186/2013. Ανακτήθηκε 15 Φεβρουαρίου, 2020, από <http://www.gsae.edu.gr/el/toppress/1427-odigoi-spoudon-eidikotiton-iek-tou-n-4186-2013>

Γούλας, Χ., & Λιντζέρης, Π. (2017). *Διά Βίου Μάθηση, Επαγγελματική Κατάρτιση, Απασχόληση και Οικονομία: Νέα δεδομένα, προτεραιότητες και προκλήσεις*. ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, ΙΝΕ ΓΣΕΕ.

Γούλας, Χ., Μαρκίδης, Κ., & Μπαμπανέλου, Δ. (2021). *Πρότυπο ανάπτυξης εκπαιδευτικών υλικών του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ*. Ανάκτηση από <https://protypoekpedeftikonlikon.gr>

Δημουλάς, Κ., Βαρβιτσιώτη, Ρ., & Σπηλιώτη, Χ. (2007). *Οδηγός ανάπτυξης επαγγελματικών περιγραμμάτων*. ΓΣΕΕ, ΣΕΒ, ΓΣΕΒΕΕ, ΕΣΕΕ.

Καραλής, Θ., Καρατράσογλου, Ι., Μαρκίδης, Κ., Βαρβιτσιώτη, Ρ., Νάτσης, Π., & Παπαευσταθίου, Κ. (2021). *Μεθοδολογικές προσεγγίσεις ανάπτυξης επαγγελματικών περιγραμμάτων και πλαισίων εκπαιδευτικών προδιαγραφών προγραμμάτων*. ΙΝΕ/ΓΣΕΕ. https://www.inegsee.gr/wp-content/uploads/2021/07/Me8odologia_EP_Ebook.pdf

Λευθεριώτου, Π. (χ.χ.). *Η εκπαιδευτική διεργασία στην εκπαίδευση ενηλίκων*. Αθήνα: Υπουργείο Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων, Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Ανακτήθηκε 20 Φεβρουαρίου, 2020, από <http://www.nath.gr/Photos/%CE%95%CE%9A%CE%A0%CE%91%CE%99%CE%>

[94%CE%95%CE%A5%CE%A3%CE%97 %CE%95%CE%9D%CE%97%CE%9B%CE%99%CE%9A%CE%A9%CE%9D.pdf](#)

Cedefop. (2014). *Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στη Ελλάδα: Συνοπτική περιγραφή*. Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Cedefop. (2014). *Terminology of European Education and Training Policy: A Selection of 130 Key Terms*, 2nd edition. Publications Office of the European Union.

Korpon, V. A., Shmurygina, O. V., Shchirpanova, D. E., Dremina, M. A., Papaloizou, L., Orphanidou, Y., & Morevs, P. (2018). Functional analysis and functional maps of qualifications in ECVET context. *The Education and Science Journal* 20(6), 90-117. doi: 10.17853/1994-5639-2018-6-90-117.

Mansfield, B., & Schmidt, H. (2001). *Linking vocational education and training standards and employment requirements: An international manual*. European Training Foundation.

Ανακτήθηκε 9 Ιουνίου 2020, από https://www.etf.europa.eu/sites/default/files/m/C12578310056925BC12571FE00473D6B_NOTE6UAEET.pdf

Psifidou, I. (2009). What learning outcome based curricula imply for teachers and trainers, *7th International Conference on Comparative Education and Teacher Training*, June 29-July 3 2009, 183-188. Bureau for Educational Services.

Γ. Σχετική εθνική νομοθεσία

ΦΕΚ Β΄ 4146/09-09-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. ΦΒ7/108652/Κ3. *Πλαίσιο Ποιότητας Μαθητείας*.

ΦΕΚ Β΄ 3938/26-08-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ5/97484. *Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων*.

ΦΕΚ Α΄ 254/21-12-2020. Νόμος υπ' αριθμ. 4763/2020. *Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/958 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 2018 σχετικά με τον έλεγχο αναλογικότητας πριν από τη θέσπιση νέας νομοθετικής κατοχύρωσης των επαγγελματών (ΕΕ L 173), κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της*

*Κυβέρνησης της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας για το
Ελληνογερμανικό Ίδρυμα Νεολαίας και άλλες διατάξεις.*

ΦΕΚ Β' 3520/19-09-2019. Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. 40331/Δ1.13521/2019.
*Επανακαθορισμός Όρων Ηλεκτρονικής Υποβολής Εντύπων Αρμοδιότητας Σώματος
Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ) και Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού
Δυναμικού (ΟΑΕΔ).*

ΦΕΚ Β' 2440/18-07-2017. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ1/118932/2017. *Ρύθμιση
Θεμάτων Επιδότησης και Ασφάλισης της Μαθητείας των Σπουδαστών των
Δημόσιων και Ιδιωτικών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) και Σχολών
Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΕΚ).*

ΦΕΚ Β' 1245/11-04-2017. Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ1/54877/2017. *Τροποποίηση του
Κανονισμού Λειτουργίας Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) που
υπάγονται στη Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης (ΓΓΔΒΜ).*

ΦΕΚ Β' 1807/02-07-2014. Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. 5954/2014. *Κανονισμός
Λειτουργίας Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) που Υπάγονται στη
Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης (ΓΓΔΒΜ).*

ΦΕΚ Β' 566/08-05-2006. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. 110998/8-5-2006.
Πιστοποίηση Επαγγελματικών Περιγραμμάτων.

Μεθοδολογία ανάπτυξης των Οδηγών Κατάρτισης

Συντακτική ομάδα

Γούλας Χρήστος

Βαρβιτσιώτη Ρένα

Θεοδωρή Ελένη

Καρατράσογλου Μάκης

Μαρκίδης Κωνσταντίνος

Μπαμπανέλου Δέσποινα

Νάτσης Παναγιώτης

Επιμέλεια σύνταξης:

Μπαμπανέλου Δέσποινα

Το κείμενο συντάχθηκε στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020» και ειδικότερα της Πράξης με τίτλο «Διαμόρφωση οδηγών κατάρτισης και εκπαιδευτικών εγχειριδίων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ)» – ΟΠΣ (ΜΙΣ) 5069281 που συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ)

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

